

डिजिटल कृषि तथ्याङ्क तथा वार्षिक प्रगति अभिलेखिकरण पुस्तिका आ.व. २०७७।०७८

नेपाल सरकार

कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय
प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना
परियोजना कार्यान्वयन इकाई
महोत्तरी

फोन नं.: ०४४-५२०२२३, ९८५४०३३११७

Email: pmamp.plu.mahottari@gmail.com

दुई शब्द

“स्वदेशी सोच, स्वदेशी लगानी” भन्ने मुल नाराका साथ नेपाल सरकारले आत्मनिर्भर अर्थतन्त्रका लागि कृषिको आधुनिकीकरण, व्यावसायिकरण र औद्योगिकरण गर्ने गरी संचालन गरिएको प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना, परियोजना कार्यान्वयन इकाई, महोत्तरी आ.व.२०७६/०७७ देखि स्थापना भई माछा जोन र तरकारी जोनका कार्यरत रहेको छ । माछा जोन विभिन्न ७ स्थानीय तहको २८ वडा तथा तरकारी जोन ७ स्थानीय तहको ३४ वटा वडाहरुमा क्षमता अभिवृद्धि, उत्पादन तथा उत्पादकत्व बृद्धि, उत्पादन लागत न्युनीकरण तथा मूल्य श्रृंखला अभिवृद्धिका माध्यमबाट आयआर्जन तथा रोजगारी सृजनामा टेवा पुर्‍याईरहेको छ ।

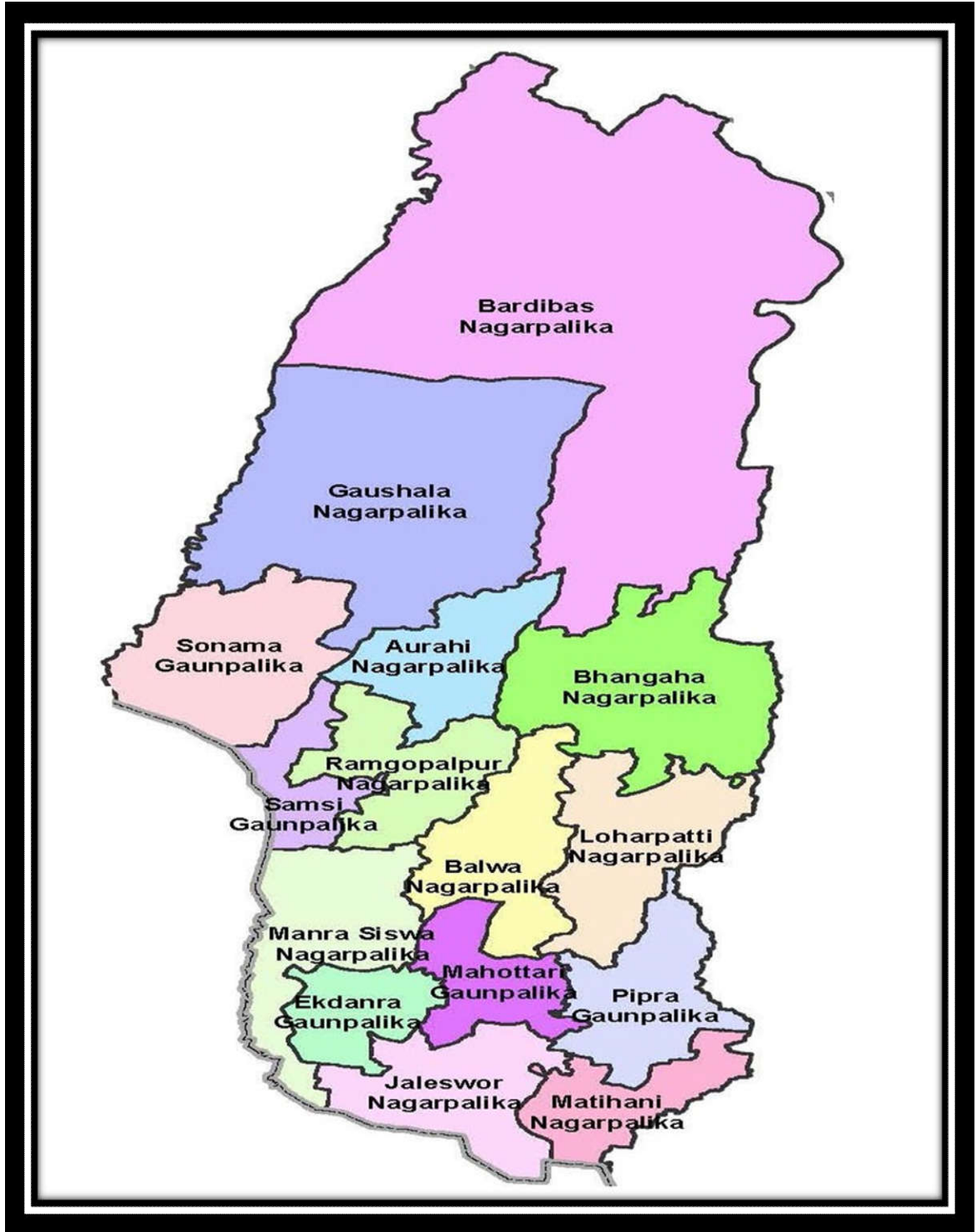
जोन विकास कार्यक्रमको संचालनले कमाण्ड क्षेत्रको माछा र तरकारीको उत्पादकत्व ४.३ तथा ११.५ मे.ट./हे. बाट क्रमशः ४.७५ र १३.५ मे.ट./हे. प्राप्त भएको छ । डिजिटल कृषि तथ्याङ्क तथा वार्षिक प्रगति अभिलेखिकरण पुस्तिकामा जिल्लाको संक्षिप्त परिचय, परियोजना सम्बन्धी जानकारी, माछा जोन र तरकारी जोन महोत्तरीको परिचय, आ.व.२०७६/७७ को वार्षिक लक्ष्य तथा प्रगति, अनुदान कार्यक्रमका विवरणहरु तथा जिल्ला कृषिसंग सम्बन्धित तथ्याङ्क तथा विवरणहरु समावेश गरिएको छ । तथ्याङ्क तथा वार्षिक प्रगति अभिलेखिकरण पुस्तिकाले परियोजना सम्बन्धी विद्यमान स्थितिको अध्ययन गर्ने इच्छा राख्ने योजनाविद, अनुसन्धानकर्ता तथा अन्य व्यक्ति वा संस्थालाई समेत आवश्यक सहयोग पुग्ने विश्वास लिएको छ ।

अन्तमा यो अभिलेखिकरण पुस्तिका प्रकाशनको लागि आवश्यक सूचना तथा विवरणहरु उपलब्ध गराई सहयोग गर्नु हुने सम्पूर्ण संघ, संस्था, कृषक संघ संस्था तथा कार्यालयहरु प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्न चाहन्छु । यस परियोजनासंग सम्बन्धित कृषि तथ्याङ्कसमेटी तयार गरेको यस पुस्तिकाको लागि आवश्यक विवरणहरु संकलन गरी पुस्तिकाको प्रारूप तयारीमा सहयोग गर्नु हुने कृषि अधिकृत राजीव कुमार यादव, कृषि प्राविधिहरु शत्रुधन राउत, सुबोध अधिकारी अजय शर्मा तथा संतोष महतोलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

मिति: २०७७ असार

राम बलम प्र. साह
वरिष्ठ कृषि अधिकृत

महोत्तरी जिल्लाको नक्सा

विषय-सूची

खण्ड १		
१	जिल्ला सम्बन्धी सामान्य जानकारी	
खण्ड २		
२	परियोजना सम्बन्धि जानकारी	
खण्ड ३		
३	माछा र तरकारी जोन महात्तरी सम्बन्धी जानकारी	
खण्ड ४		
४	वार्षिक प्रगति र अनुदान वितरण सम्बन्धी जानकारी	
५	लाभ लागत विश्लेषण	

खण्ड-१

जिल्ला सम्बन्धी सामान्य परिचय

१.१ जिल्लाको परिचय

नेपालको मध्यमाञ्चल विकास क्षेत्र अन्तर्गत जनकपुर अञ्चलको ६ जिल्लाहरूमध्ये मध्य दक्षिणी तराई भेगमा अवस्थित महोत्तरीलाई जिल्लाको रूपमा राज्यले वि.सं.२०१९ सालमा स्थापित गरेको हो। यो जिल्ला विश्वको मानचित्रमा $२६^{\circ} ३६'$ उत्तर देखि $२८^{\circ} १०'$ उत्तर अक्षांश र $८५^{\circ} ४१'$ पूर्व देखि $८५^{\circ} ५७'$ पूर्व देशान्तरभित्र फैलिएको छ। १००२ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफलमा फैलिएको यस जिल्लाको भौगोलिक नक्साको आधार हेर्ने हो भने उत्तर-दक्षिण लम्बाई बढी र पूर्व-पश्चिमको चौडाई कम भै आयातकार रूपमा अवस्थित छ। यस जिल्लाको औसत लम्बाई ५८ कि.मी. (उत्तर-दक्षिण) र चौडाई १८ कि.मी. (पूर्व-पश्चिम) रहेको छ। भौगोलिक धरातलीयस्वरूपका हिसाबले हेर्दा उत्तरतर्फ पत्रेदार चुरे तथा भावर क्षेत्र (१४%) र दक्षिणतर्फ तराईको समथर मैदान (८६%) का दुई भू-भागहरू रहेका छन् जुन समुन्द्र सतहबाट ६१ मिटरदेखि ८०८ मीटरसम्मको उचाईमा फैलिएका छन्।

मध्य तराइको मिथिला नगरीमा अवस्थित महोत्तरी जिल्ला नेपालको ऐतिहासिक जिल्ला मध्ये एक पर्दछ। मध्यमाञ्चल विकासक्षेत्रको जनकपुर अञ्चल भित्र रहेको यस जिल्ला तराइ प्रदेशको सब भन्दा सानो जिल्ला पनि हो। दुई नगरपालिका र ७३ वटा गा. वि. स. रहेको यस जिल्लाको उत्तरमा सिन्धुली, पूर्वमा धनुषा, पश्चिममा सर्लाही जिल्ला पर्दछ भने दक्षिणमा भारतको बिहार राज्य पर्दछ।

मटिहानी, जलेश्वरनाथ, सोनामाइस्थान, पञ्चधुरामाइस्थान, टुटेश्वरनाथ, परबलस्थान जस्ता ऐतिहासिक स्थल रहेको यस जिल्लाको नाम महोत्तरी रहनाको कारणहरू धेरै रहेका पाइन्छन्। प्राचिन इतिहासलाई खोजी गर्दा नेपाल एकिकरण हुनुभन्दा अगाडी यो मिथिला प्रदेशको स्वतन्त्रराज्य थियो। “महोदरी” नामको एउटा बाहुनले हालको महोत्तरी गाविसको ५ विघा जग्गामा एउटा विशाल पोखरी निर्माण गराई आफ्नो नामबाट उक्त पोखरीको नामाकरण गराएको थियो। महोदरीको शाब्दिक परिवर्तन हुँदै महोत्तरी हुन गई पोखरी रहेको गाविस र जिल्ला समेतको नामाकरण महोत्तरी हुन गएको जनविश्वास छ भने केहि बुढापाकाको भनाइ अनुसार जलेश्वरको महा उत्तरी भेगमा एक गाउँ रहेको र त्यसलाई महाउत्तरी भन्दाभन्दै महोत्तरी रहन गएको भन्ने भनाइ पनि पाइन्छ। यस जिल्लाको उत्तरमा भावर बलौटे माटो र

चट्टानले बनेको चुरे पहाड छ भने मध्य भागमा बलौटे पत्थरीलो माटो तथा दक्षिणी भेगमा मलिलो पाँगो माटो पाइन्छ। यस जिल्लाको उत्तरी भेगमा मकै तथा कोदोको खेति गरिन्छ, भने मध्य भागमा उखु तथा दक्षिणी भागमा धान र गहुँको उत्पादन गर्ने गरिन्छ।

यस जिल्लाको हावापानीमा Tropical, Sub-tropical र Mild temperature गरी तीन प्रकारको पाईन्छ। यहाँको औसत तापक्रम 40° सेल्सियस र न्यूनतम 5.6° सेल्सियस रहेको पाईन्छ। यहाँको औसत वर्षा 9789.9 मि.लि.रहेको छ भने औसत सापेक्षत आद्रता 79 प्रतिशत रहेको पाईन्छ। यहाँ गर्मी महिनामा समथर भूमिमा निकै गर्मी हुने र चुरे क्षेत्रमा गर्मीमा गर्मी र जाडो महिनाहरूमा निकै जाडो हुने हावापानीले भरिएको छ। यस जिल्लामा उत्तरी क्षेत्रबाट दक्षिणतिर बगेका 9 वटा मुख्य seasonal river (मौसमी नदी) पूर्वमा रातु, भबसी, जंगहा, गढन्ता, दुडग्रे, मरहा र पश्चिममा बाँके जस्ता मुख्य मौसमी नदीहरू रहेका छन्। यी खोला तथा नदीहरूमा वर्षा याममा बढी पानी हुने र हिउँदमा चुरे र भावर क्षेत्रमा सुख्खा तथा दक्षिणी तराई क्षेत्रमा मात्र प्रायः पानी बगेको हुन्छ। वर्षा समयमा निकै वर्षा हुने र बाढीको चपेटामा पर्ने जिल्लाकोरूपमा चिनिन्छ। यी खोला तथा नदीहरू चुरे क्षेत्रबाट उत्पन्न भएको हुनाले गर्मी समयमा सुख्खा रहन्छ। चुरे क्षेत्रमा पत्थरिलो पाँगो देखि बलौटेमाटो सम्म भएको पाईन्छ। विशेष गरेर बालुवामा ढुंगा मिलेको कमलो (Fragile) माटो भएको हुनाले वर्षायाममा भूस्खलन बढी हुने गरेको छ। यहाँको ल्याउने क्रममा वृद्धि भएको देखिन्छ।

राजनीतिक हिसाबले 2 नगरपालिका र 93 गाविसहरूमा बाँडिएको यो जिल्लामा निर्वाचन क्षेत्र 6 रहेको छ। यस जिल्लाको जम्मा कुल जनसंख्या $6,29,550$ छ भने $3,99,096$ पुरुष, $3,96,268$ महिलाको जनसंख्या छ। लैङ्गिक अनुपात 95.25 रहेको रहेको यस जिल्लामा जम्मा घरधुरी संख्या $9,99,396$ छ। यस जिल्लाको साक्षरता दर 46.44 प्रतिशत रहेको छ, जस मध्ये पुरुषको साक्षरता प्रतिशत 56.55 छ भने महिलाको 36.55 प्रतिशत रहेको छ। 626 प्रति वर्ग कि.मि. जनघनत्व रहेको यस जिल्लाको औषत घरधुरी जनसंख्या 5.68 रहेको छ। यसमा मैथिली भाषी $5,06,696$ (50.94 प्रतिशत), नेपाली $34,955$ (5.57 प्रतिशत), मगर $92,999$ (9.94 प्रतिशत), उर्दु $45,552$ (7.26 प्रतिशत), तामाङ्ग $5,994$ (9.40 प्रतिशत) र अन्यमा हिन्दी, वजिका, राई, दनुवार, लिम्बु आदी भाषीहरू यस जिल्लामा बसोबास गर्दछन्।

१.२ भौगोलिक अवस्थिति

पुर्व	धनुषा
पश्चिम	सर्लाही र भारतको बिहार राज्य
उत्तर	सिन्धुली
दक्षिण	भारतको बिहार राज्य
अक्षांश	२६°३६'-२८°१०'
देशान्तर	८५°४१'-८५°५७'
उचाई	समुन्द्र सतहबाट ६१ मिटर देखि ८०८ मिटर सम्म
वार्षिक औसत वर्षा	१८४१ मि.लि.
औषत सापेक्षिक आद्रता	८७ प्रतिशत
औषत तापक्रम	अधिकतम -४०° से. , न्यूनतम -५.६° से.
औषत लम्बाई(उत्तर-दक्षिण)	५८ कि.मि.
औषत चौडाई (पूर्व-पश्चिम)	१८ कि.मि.

१.३ राजनीतिक तथा प्रशासनिक विभाजन

प्रदेश नं.	२
सदरमुकाम	जलेश्वर
संसदीय निर्वाचन क्षेत्र	४
गाउँपालिका	५
नगरपालिका	१०

१.४ ऐतिहासिक तथा धार्मिक क्षेत्रहरु

जलेश्वरनाथ-महोत्तरी जिल्लाको सदरमुकाममा अवस्थित जलेश्वर महादेवको मन्दिरमा शिवलिंग, पार्वती र महाविरका मुर्तिहरु स्थापित छन । जलेश्वर महादेवको मन्दिर राजा जनकबाट भएको भन्ने किम्बदन्ती पाइन्छ । यसको उत्तरतर्फ सतिदेवीको मन्दिर छ । यस मन्दिरको नामबाट नै यस क्षेत्रको नाम जलेश्वर रहन गएको हो ।

मटिहानी-महोत्तरीको सदरमुकाम जलेश्वरबाट करीब आठ कि. मी. पूर्वमा अवस्थित मटिहानीलाई सबैभन्दा पवित्र मानि रामजानकीको विवाहको बेलामा विवाह मण्डप बनाउन माटो ल्याएको भन्ने किम्बदन्ती पाइन्छ । माटो खनिएको ठाउँमा हाल विशाल पोखरी रहेको छ । यहाँ सीताराम मन्दिर र साधुसन्त बस्ने पुराना घरहरु रहेका छन ।

टुटेश्वर महादेवको मन्दिर-महेन्द्र राजमार्गबाट ६ कि. मी. उत्तरमा अवस्थित यस मन्दिरलाई नेपालको बाबाधाम पनि भनिन्छ । यस ठाउँमा नेपाल र भारतका तिर्थालुहरुको आगमन भइरहन्छ । यहाँ साउन महिनाको हरेक सोमबार तिर्थालुहरुको ठुलो घुईचो लाग्दछ । यस मन्दिरको अस्तित्व चार हजार वर्ष पहिले भएको भन्ने अनुमान गरीएको छ । यसै ठाउँमा किराँतेश्वर महादेवले अर्जुनलाई पाशुपशास्त्र ज्ञान दिएको भन्ने किंबदन्ती पाइन्छ । हाल यस मन्दिरको दक्षिणमा बौद्ध गुम्बाको स्थापना गरीएको छ ।

१.५ सामाजिक अबस्था

परिचय

नेपालको कुल जनसंख्याको २.३७% जनसंख्या यस जिल्लामा रहेको छ । यो जिल्लामा यादव, मुसलमान, धानुक, कोइरी, ब्राहमण, तेली, मुसहर, चमार, खतवे, सुढी, दुसाद, मगर, नुनियन आदि ८० जात जातीहरुको बसोवास रहेको छ भने २७ भाषा बोल्ने मानिसहरु रहेका छन् । विभिन्न जातजातीहरुको धर्म, भाषा, सस्कार, परम्परा, रहनसहन आदिको विविधता भए पनि एकता र सहिष्णुता देखिन्छ ।

सि.न.	विवरण	मान	कैफियत
१	महिलाको जनसंख्या	३१६५६४	
२	पुरुषको जनसंख्या	३११०१६	
३	जम्मा जनसंख्या	६२७५८०	
४	परिवार संख्या	१११३१६	
५	औषत परिवार आकार	५.६४	
६	लैंगिक अनुपात	९८.२५	
७	वाषिक जनसंख्या वृद्धि	१.२६	
८	जनसंख्या दोब्बर हुने अवधि	५६	
९	जनघनत्व प्रति व.कि.मि	६२६	
१०	शहरी जनघनत्व प्रति व.कि.मि	१५९९	
११	ग्रामिण जनघनत्व प्रति व.कि.मि	६११	
१२	शहरी जनसंख्या प्रतिशत	३.९५	

१३	ग्रामिण जनसंख्या प्रतिशत	९६.०५	
१४	७५ वर्ष वा माथिको जनसंख्या	७४८९	
१५	विदेशिएका जनसंख्या	४०५४१	
१६	महिला परिवारमुली भएका घरपरिवार	२१६१५	
१७	औसत आयु	६७.१६	

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

१.६ शैक्षिक तथ्यांक

महोत्तरी जिल्लाको साक्षरता दर ४६.४४ छ । त्यस मध्ये पुरुषको साक्षरतादर ५६.५५% र महिलाको ३६.५५ % छ । यस जिल्लाको साक्षरता दर नेपालको साक्षरतादर भन्दा १९.४६% ले घटी छ । यो नेपालका साक्षरता दर कम भएका जिल्लाहरुको तेस्रो स्थानमा पर्दछ । यस जिल्लाको साक्षरता सबैभन्दा बढी बर्दिवाँस गा.वि.स.मा ७४.८१ % र कम पर्सा देवाड गा.वि.स.मा ३१.६५ % रहेको छ ।

क्र.सं.	शैक्षिक तह	पुरा गरेको जनसंख्या			जम्मा प्रतिशत	कै.
		जम्मा	पुरुष	महिला		
१	शुरुवात	६९३५	३८७३	३०६२	२.६४	
२	प्रा.वि	१२४१६६	६८५३७	५५६२९	४७.२३	
३	नि.मा.वि.	५२१८६	३११८१	२१००५	१९.८५	
४	मा.वि.	२६७१८	१७८४२	८८७६	१०.१६	
५	एस.एल.सि वा सो सरह	२४४०२	१६६६१	७७४१	९.२८	
६	प्रमाणपत्र वा सो सरह	१४१५८	९९४५	४२१३	५.३९	
७	स्नातक वा सो सरह	५२०७	४१५४	१०५३	१.९८	
८	स्नातकोत्तर वा माथि	१४०३	११६४	२३९	०.५३	
९	अन्य	७७८	४५७	३२१	०.३०	
१०	अनौपचारिक शिक्षा	४७८६	२८६४	१९२२	१.८२	
११	नखुलेको	२१५८	१२६२	८९६	०.८२	
जम्मा		२६२८९७	१५७९४०	१०४९५७	१००	

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

१.७ स्थानक वा सो भन्दा माथि पढाई हुने विवरण

सि.नं.	क्याम्पसको नाम	ठेगाना
१	रा. वि. म. क्याम्पस	जलेश्वर
२	बर्दीबास जन्ता बहुमुखी क्याम्पस	बर्दीबास
३	नवक्षितिज बहुमुखी क्याम्पस	बर्दीबास
४	त्रिभुवन बहुमुखी क्याम्पस	गौशाला
५	रामगोपालपुख बहुमुखी क्याम्पस	रामगोपालपुर
६	कान्तिबजार बहुमुखी क्याम्पस	लक्ष्मीनिया
७	यज्ञवल्क्य संस्कृत क्याम्पस	मटिहानी
८	योगकुमार बहुमुखी क्याम्पस	बलवा

श्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय, महोत्तरी

१.८ स्वास्थ्य

क.सं.	विवरण	बेड संख्या	संस्थाको संख्या
१	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	-	१
२	जिल्ला अस्पताल जलेश्वर (बेड संख्या)	२५	१
३	जिल्ला अस्पताल बर्दीबास	१५	१
४	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	३	५
५	स्वास्थ्य चौकी		१८
६	उपस्वास्थ्य चौकी		५२
७	खोप क्लिनिक		३७६
८	महिला स्वयंसेविका		६८४ जना
९	नयाँ महिला स्वसेविका		२६ जना
१०	नगर क्लिनिक		२
११	आर्युवेदिक केन्द्र		५
१२	आँखा उपचार केन्द्र		१
१३	UHC		१

श्रोत : जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय, महोत्तरी

१.९ खानेपानीको स्रोतको आधारमा घरपरिवारको बर्गिकरण

सि.नं.	खानेपानीको स्रोत	परिवार संख्या	प्रतिशत	कैफियत
१	धाराको पानी	१५६७२	१४.०८	
२	ट्यूबवेल वा हयाण्डपम्प	८४९६९	७६.३४	
३	ढाकिएको इनार वा कुवा	२२१	०.२०	
४	नढाकिएको इनार वा कुवा	६४१५	५.७६	
५	मूलधारा	१२९२	१.१६	
६	खोला	३७४	०.३४	
७	अन्य	१७५३	१.५८	
८	नखुलेको	६०२	०.५४	
जम्मा		१११२९८	१००	

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

१.१० खाना पकाउने इन्धनका आधारमा घर परिवारको बर्गिकरण

सि.नं.	खाना पकाउने इन्धन	परिवार संख्या	प्रतिशत	कैफियत
१	काठ वा दाउरा	६२७२३	५६.३६	
२	मट्टितेल	१३४६	१.२१	
३	एल.पी. ग्याँस	३३४४	३.००	
४	गोइठा	४००२७	३५.९६	
५	गोबरग्याँस	६०८	०.५५	
६	बिजुली	२०	०.०२	
७	अन्य	२५९४	२.३३	
जम्मा		१११२९८	१००	

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

१.११ चर्पीको आधारमा घर परिवारको बर्गिकरण

सि.नं.	विवरण	संख्या	प्रतिशत	कैफियत
१	चर्पी नभएको घरपरिवार	८०६८८	७२.५०	
२	चर्पी भएको घरपरिवार	३०६१०	२७.५०	
३	फलस चर्पी सार्वजनिक ढल	११६३	१.०४	
४	फलस चर्पी सेफ्टी ट्यांकी	१५९८८	१४.३७	
५	साधारण चर्पी	१२८२३	११.५२	
६	नखुलेको	६३६	०.५७	
जम्मा घर परिवार		१११२९८	१००	

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

१.१२ भवन तथा आवास

१.१२.१ घर जग्गाको आधारमा बर्गिकरण

सि.नं.	घरको जग	परिवार संख्या	प्रतिशत	कैफियत
१	ढुङ्गा वा ईटा माटौका जोडाई	४५०७	४.०५	
२	ढुङ्गा वा ईटा सिमेन्टको जोडाई	२४८५५	२२.३३	
३	पिलरआरसीसी	३६७२	३.३०	
४	काठको खम्बा	७६०६३	६८.३४	
५	अन्य	१३६८	१.२३	
६	नखुलेको	८३३	०.७५	
जम्मा		१११२९८	१००	

१.१२.२ घरको बाहिरि गाह्रोको आधारमा बर्गिकरण

सि.नं.	घरको बाहिरि गाह्रो	परिवार संख्या	प्रतिशत	कैफियत
१	ढुङ्गा वा ईटा माटोको जोडाई	३५७७	३.२१	
२	ढुङ्गा वा ईटा सिमेन्टको जोडाई	२६८३०	२४.११	
३	काठको फलेक	३६१५	३.२५	
४	बाँस	७५९८९	६८.२८	
५	काँचो ईटा	११४	०.१०	
६	अन्य	२४०	०.२२	
७	नखुलेको	९२७	०.८३	
जम्मा		१११२९८	१००	

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

१.१२.३ घरको छानाको आधारमा

सि.नं.	घरको छाना	परिवार संख्या	प्रतिशत	कैफियत
१	खर वा पराल	१६६२०	१४.९३	
२	जस्ता पाता	१२८४	१.१५	
३	टायल वा स्लेट	७६६१९	६८.८४	
४	ढलान	१४५२०	१३.०५	
५	काठ	७७७	०.७०	
६	अन्य	२४३	०.२२	
७	नखुलेको	१२३५	१.११	
जम्मा		१११२९८	१००.००	

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

१.१३ शहरीकरण

नगरपालिकाको जनसंख्यिक अवस्थाको विवरण

नपा.	घरपरिवर	जनसंख्या	पुरुष	महिला	क्षेत्रफल (कि. मी.)	परिवार आकार	लैंगिक अनुपात	जनघनत्व
जलेश्वर	४२०८	२४७६५	१२८८८	११८७७	१५.४९	८.८९	१०८.५१	१५९८.७७

१.१४ मानव विकास

सूचकहरु	नेपाल
१.मानव विकास सूचकांक २०११	०.४९
औसत आयु	६८.८
वयस्क साक्षरता	५९.५७
विद्यालय रहने औसत वर्ष	३.९
प्रति व्यक्ति आय पिपिपि डलरमा	११६०
४० वर्ष मुनिको जनसंख्याको अपेक्षित आयुसँगको अनुपात	७.५२
वयस्क निरक्षरता	४०.४३
शुद्ध पिउने पानी पहुँच बाहिरको जनसंख्या	१७.०९
५ वर्ष मुनिका कुपोषित बालबालिका	४०.५
आर्थिक आधारमा पछोटेपना	२८.८
जि.डि.पि. बजार मूल्यमा	१३६६९५३
जि.एन.आई..	१३७४५०३
जि.डि.पि. बजार मूल्यमा	१३६६९५३
जि.एन.आई..	१३७४५०३
जि.डि.पि. बजार मूल्यमा	१३६६९५३
जि.एन.आई..	१३७४५०३

श्रोत :नेपाल मानव विकास प्रतिवेदन २०१४

१.१५ गरिबीको अवस्था :

Small Area Estimation of Poverty 2011 प्रतिवेदन अनुसार यो जिल्ला उच्च सम्बृद्धिस्तर भएका जिल्ला मध्ये सोन्ही स्थानमा पर्दछ। यस जिल्लाको गरिबीको दर १६.२ प्रतिशत रहेको छ। जलेश्वर न.पा.को गरिबी दर १६.१ प्रतिशत छ। न्यून समृद्धिस्तर भएका न.पा.मा १७ औं स्थानमा पर्दछ।

१.१६ आर्थिक सूचकहरु

१.१६.१ क्षेत्र अनुसार रोजगारी स्थिति

सि.नं	क्षेत्र	जम्मा	पुरुष	महिला	प्रतिशत
		१८३०५६	१३५४७८	४७५७८	१००
१	कृषि, बन तथा मत्स्य	११४४७८	८३७०९	३०७६९	६२.५४
२	खानी तथा उत्खनन	८९	८१	८	०.०५
३	उत्पादन	१०२०४	८०८४	२१२०	५.५७
४	विद्युत, ग्याँस	१३६	१३६	०	०.०७
५	पानी आपूर्ति, फोहोरमैला व्यवस्थापन	१५५	१४७	८	०.०८
६	निर्माण	४३६४	४१९६	१६८	२.३८
७	थोक तथा खुद्रा व्यापार, विारीसाधन मर्मत	१२९२९	१०२६३	२६६६	७.०६
८	यातायाच तथा भण्डारण	३२४९	३१९९	५०	१.७७
९	एकोमोडशन तथा खाघ सेवा कृयाकलाप	९६४	७९५	१६९	०.५३
१०	सुचना तथा स.चार	१६१	१३८	२३	०.०९
११	वित्तिय तथा बिमा	६४९	५५१	४८	०.३५
१२	रियल स्टेठ	६९	६१	८	०.०४
१३	पेशाविद, वैज्ञानिक तथा प्राविधिक	३८९	३७८	११	०.२१
१४	ब्रशासनिक तथा सहयोग	९४५	८९२	५२	०.५२

	सेवा				
१५	सार्वजनिक प्रशासन	१७१८	१६२१	९७	०.९४
१६	शिक्षा	५४३४	३९९३	१४४०	२.९७
१७	मानव स्वास्थ्य	१३७९	१०८१	२९८	०.७५
१८	कला,मनोरञ्जन	२०५	१६४	४१	०.११
१९	अन्य सेवा	३६०९	२९७४	६३५	१.९७
२०	घरायसीकृयाकलाप	११५८१	४५७६	७००५	६.३३
२१	अन्तराष्ट्रिय संगठन	४१५	३२०	९५	०.२३
२२	नखुलेको	९९४५	८०८१	१८६५	५.४३

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

१.१७ पेशा अनुसार रोजगारी बिबिरण

सि.नं.	पेशाको नाम	जम्मा	पुरुष	महिला	प्रतिशत
	जम्मा	१८३०५६	१३५४७८	४७५७८	१००
१	सशस्त्र बल	१९७	१९७	०	०.११
२	व्यवस्थापक	११०८	८७१	२३७	०.६१
३	पेशाविद	५४८५	४११९	१३६६	२.९९
४	प्राविधिक तथा सहायक पेशाविद	२७६२	२४७६	२८६	१.५१
५	कार्यालय सहायक	१७०८	१४४४	२६४	०.९३
६	सेवा तथा विक्रीमा संलग्न कामदार	१४६१३	११६८४	२९२९	७.९९
७	कृषि,बन तथा मत्स्यमा संलग्न कामदार	९११९७	६६४९०	२४७०७	४९.८२
८	कला तथा त्यससंग संबन्धित कामदार	१३५६०	११४८२	२०७८	७.४१
९	मेशिन चालक	३०४८	२८८१	१६७	१.६७
१०	सहायक पेशा	४२३२७	२८३५१	१३९७६	२३.१२
११	नखुलेको	७०५२	५४८५	१५६७	३.८५

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८

१.१८ जिल्लाको जातिगत अनुसारको जनसंख्या

क्र. स.	जातजाति	रा.ज.ग.२०६८			
		जम्मा	पुरुष	महिला	प्रतिशत
१	यादव	९५,०७७	४७,९९४	४७,०८३	१५.१५
२	मुसलमान	८३,८४९	४०,०३१	४३,८१८	१३.३६
३	धानुक	४०,३८४	१९,८१८	२०,५६६	६.४३
४	काइरी/कुशवाहा	३६,१७१	१८,४३८	१७,७३३	५.७६
५	ब्राहमण -तराई	३२,०१३	१६,१२९	१५,८८४	५.१०
६	तेली	२५,६४४	१२,८६८	१२,७७६	४.०८
७	मुसहर	२३,३६४	११,७३४	११,६३०	३.७२
८	चमार/हरिजन/राम	२२,३३९	१०,८११	११,५२८	३.५६
९	खतवे	१५,७२५	७,५८७	८,१३८	२.५१
१०	सुठी	१५,०९०	७,६५९	७,४३१	२.४०
११	दुसाद/पासवान/पासी	१५,०६७	७,५६८	७,४९९	२.४०
१२	मगर	१४,४०८	७,०१८	७,३९०	२.३०
१३	नुनिया	१३,७९७	६,९२२	६,८७५	२.२०
१४	ब्राहमण -पहाड	११,५१२	५,६६९	५,८४३	१.८३
१५	छेत्री	१०,८५४	५,४५९	५,३९५	१.७३
१६	तत्मा/तत्वा	१०,१९३	५,०४४	५,१४९	१.६२
१७	बरई	१०,०१०	४,९४३	५,०६७	१.६०
१८	थारु	९,९०९	४,८१६	५,०९३	१.५८
१९	तामाङ्ग	९,५८५	४,७४०	४,८४५	१.५३
२०	कलवार	९,४४१	४,७३०	४,७११	१.५०

२१	बीन	९,०९८	४,५८७	४,५११	१.४५
२२	मल्लाह	९,०५८	४,४९१	४,५६७	१.४४
२३	हजाम/ठाकुर	८,३००	४,१८३	४,११७	१.३२
२४	सोनार	७,९७०	४,०१२	३,९५८	१.२७
२५	केवात	७,०४५	३,४७९	३,५६६	१.१२
२६	कानु	६,७९९	३,३९०	३,४०९	१.०८
२७	धोवी	६,२१३	३,०६७	३,१४६	०.९९
२८	कुर्मी	५,८०३	२,८५१	२,९५२	०.९२
२९	लोहार	५,५१७	२,७८३	२,७३४	०.८८
३०	हलुवाई	५,२२९	२,६२१	२,६०८	०.८३
३१	राजपुत	४,६५२	२,४२२	२,२३०	०.७४
३२	नेवार	४,४०८	२,२०४	२,२०४	०.७०
३३	कामी	४,२९८	२,०३८	२,२६०	०.६८
३४	धुनिया	३,८४६	१,८४३	२,००३	०.६१
३५	कुम्हार	३,६२७	१,७९२	१,८३५	०.५८
३६	कथवनिया	३,१२९	१,६००	१,५२९	०.५०
३७	बनतार/सरदार	२,७८४	१,२१७	१,५६७	०.४४
३८	कायस्थ	२,७०७	१,३७६	१,३३१	०.४३
३९	दनुवार	२,५९१	१,२९०	१,३०१	०.४१
४०	दमाई/ढोली	१,८०२	८७०	९३२	०.२९
४१	माली	१,५७८	७४५	८३३	०.२५
४२	दशनामी/सनयासी	१,५१९	७७०	७४९	०.२४
४३	घर्ती/भुजेल	१,५०९	७२९	७८०	०.२४
४४	कुमाल	१,३६९	६७४	६९५	०.२१

४५	गदेरी / भेढार	१,३०९	६४८	६६१	०.२१
४६	बढई	१,२९३	६४६	६४७	०.२१
४७	डोम	१,०५०	५३८	५१२	०.१७
४८	साकी	७४९	३६०	३८९	०.१२
४९	ठकुरी	६३५	३२६	३०९	०.१०
५०	माभी	६०१	२९१	३१०	०.१०
५१	राई	५४३	२७७	२६६	०.०९
५२	पन्जाबी / सिख	४७०	२२९	२४१	०.०७
५३	अमात	४६४	२१७	२४७	०.०७
५४	सुनुवार	३९७	१९३	२०४	०.०६
५५	बङ्गाली	३०२	१४९	१५३	०.०५

१.१९ मात्री भाषाअनुसारको जिल्लाको जनसंख्या

क्र. स.	मातृभाषा	रा. ज. ग. २०६८			प्रतिशत
		जम्मा	पुरुष	महिला	
१	मैथिली	५०६,६९६	२५१,९६७	२५४,७२९	८०.७३८
२	उर्दु	४५,५८२	२१,८२३	२३,७५९	७.२६३
३	नेपाली	३४,९५८	१७,३७१	१७,५८७	५.५७०
४	मगर	१२,१९९	५,९४६	६,२५३	१.९४४
५	तामाङ्ग	८,७९४	४,३५७	४,४३७	१.४०१
६	थारु	६,६९३	३,२१६	३,४७७	१.०६६
७	मगही	५,६२१	२,७७७	२,८४४	०.८९७
८	हिन्दी	१,५३६	७५०	७८६	०.२४५
९	नेवार	१,१९६	६३२	५६४	०.१९१
१०	भोजपुरी	९१२	५१२	४००	०.१४५

११	राई	३११	१५२	१५९	०.०५०
१२	डोटेली	२४०	११६	१२४	०.०३८
१३	सुनुवार	२०६	९९	१०७	०.०३३
१४	मुसलमान	१२५	६७	५८	०.०२०
१५	दनुवार	१११	६१	५०	०.०१८
१६	बज्जिका	९२	३८	५४	०.०१५
१७	लिम्बु	८०	२५	५५	०.०१३
१८	माभी	७०	३६	३४	०.०११
१९	साइन भाषा	५८	३८	२०	०.००९
२०	गुरुङ्ग	५०	२७	२३	०.००८
२१	याक्खा	४६	२२	२४	०.००७
२२	छनत्याल	३६	६	३०	०.००६
२३	शेर्पा	२६	८	१८	०.००४
२४	राजस्थानी	१८	११	७	०.००३
२५	हयोल्मा	१८	२	१६	०.००३
२६	अवधी	१६	९	७	०.००३
२७	बङ्गला	१५	७	८	०.००२
२८	अन्य	१४७	८१	६६	०.०२३

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८

१.२० धर्म अनुसारको जिल्लाको जनसंख्या

क्र.स.	रा.ज.ग. २०६८				
	धर्म	जम्मा	पुरुष	महिला	प्रतिशत
१	हिन्दु	५२८६६३	२६३५८१	२६५०८२	८४.२३८
२	बौद्ध	१२६९९	६१८१	६५१८	२.०२३
३	ईस्लाम	८३६९६	३९९४८	४३७४८	१३.३३६
४	किरात	६६	३८	२८	०.०११
५	क्रिश्चियन	८७८	४२५	४५३	०.१४०
६	प्रकृति	४१	२३	१८	०.००७
७	जैन	१९	१०	९	०.००३
८	शिख	२	२	०	०.०००
९	नखुलेको	१५१६	८०८	७०८	०.२४२

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८

१.२१ लिंग अनुसारको उमेर जनासंख्या

उमेर समूह	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
००-०४	७१३०९	११.३६	३५९९९	११.५७	३५३१०	११.१५
०५-०९	९०२०७	१४.३७	४५८२३	१४.७३	४४३८४	१४.०२
१०-१४	८६४४७	१३.७७	४४२४३	१४.२३	४२२०४	१३.३३
१५-१९	५७१८५	९.११	३०९३४	९.९५	२६२५१	८.२९
२०-२४	४५४८८	७.२५	२११४६	६.८०	२४३४२	७.६९
२५-२९	४५३७६	७.२३	२०२६०	६.५१	२५११६	७.९३
३०-३४	४०२९८	६.४२	१७३७५	५.५९	२२९२३	७.२४
३५-३९	३७३९७	५.९६	१७४२२	५.६०	१९९७५	६.३१
४०-४४	३१९९५	५.१०	१५३९७	४.९५	१६५९८	५.२४

४५-४९	२७५९०	४.४०	१३७२१	४.४१	१३८६९	४.३८
५०-५४	२३४३३	३.७३	१२०२९	३.८७	११४०४	३.६०
५५-५९	२०६४५	३.२९	१०६४५	३.४२	१००००	३.१६
६०-६४	१९३२५	३.०८	९७७१	३.१४	९५५४	३.०२
६५-६९	१४२३९	२.२७	७४६२	२.४०	६७७७	२.१४
७०-७४	९१५७	१.४६	४९६७	१.६०	४१९०	१.३२
७५-७९	४११६	०.६६	२१५९	०.६९	१९५७	०.६२
८०-८४	१९९३	०.३२	१०४०	०.३३	९५३	०.३०
८५-८९	६७७	०.११	३२५	०.१०	३५२	०.११
९०-९५	३९७	०.०६	१८५	०.०६	२१२	०.०७
९५+ .	३०६	०.०५	११३	०.०४	१९३	०.०६

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८

१.२२ कृषिचलनको संख्या र क्षेत्रफल

कृषिचलनको संख्या र क्षेत्रफल		
विवरण	गणना वर्ष	
	२०५८	२०६८
कृषिचलन संख्या		
कृषिचलन (जग्गा भएका)	७१३२३	७१५१७
कृषिचलन (पशुपंक्षी मात्र भएका)	१३०९	९३२७
जम्मा	७२६३२	८०८४४
कृषिचलनको क्षेत्रफल (हे.)		
खेत	६०३०७=७	५९०७४=७
पाखो	७५६२=४	५९०२=५
जम्मा	६७८७०=१	६४९७७=२

१.२३ कृषिचलन अन्तर्गत क्षेत्रफल तथा कित्ता

विवरण	गणना वर्ष	
	२०५८	२०६८
कृषिचलन (जग्गा भएका)		
कृषिचलनको क्षेत्रफल (हे.)	६७८७०.१	६४९७७.२
कृषिचलनको सरदर क्षेत्रफल (हे.)	०.९३	०.८०
कित्ता संख्या	२७९९८५	२६७७४२
कृषिचलनमा सरदर कित्ता संख्या	३.९	३.३
कित्ताको सरदर क्षेत्रफल (हे.)	०.२४	०.२४

१.२४ कृषि चलन अन्तर्गत क्षेत्रफल तथा कित्ता

विवरण	गणना वर्ष	
	२०५८	२०६८
कृषिचलन (जग्गा भएका)		
कृषिचलनको क्षेत्रफल (हे.)	६७८७०.१	६४९७७.२
कृषिचलनको सरदर क्षेत्रफल (हे.)	०.९३	०.८०
कित्ता संख्या	२७९९८५	२६७७४२
कृषिचलनमा सरदर कित्ता संख्या	३.९	३.३
कित्ताको सरदर क्षेत्रफल (हे.)	०.२४	०.२४

१.२५ वालिको आधारमा जग्गाको वर्गिकरण

खेतियोग्य जग्गा	अस्थायी वाली लागेको जग्गा अन्य खेतियोग्य जग्गा		
अस्थायी वाली लागेको जग्गा	६१६३१.८	५८५९२	
अन्य खेतियोग्य जग्गा	३२०.४	१०५७.२	
स्थायी वाली लागेको जग्गा	३२९८.०	३१६०.१	
स्थायी चौरचरण भएको जग्गा	२४.३	६६.५	
निजी वनवनेलो	१०१.३	७७.९	
पोखरी	१८५.४	२१.४	
अन्य जग्गा	२२३६.२	२००१.९	

१.२६ मौसमी वाली लगाएका कृषक परिवार संख्या तथा वाली लागेको क्षेत्रफल

मौसमी वाली	कृषक परिवार संख्या		क्षेत्रफल (हे.)		फरक प्रतिशत
	२०५८	२०६८	२०५८	२०६८	
खाद्यान्न वाली					
धान		२४२७१			११९१३.१
गहु		३५७३			७४७.२
मकै		३५७५३			१३२२६.९
कोदो		२९२			३६.५

१.२७ कृषिचलनमा सिंचाइको स्थित र सिंचित क्षेत्रफल

विवरण	२०५८	२०६८
कृषिचलन		
कृषिचलन संख्या	७२६३२	३६८३२
जग्गा सिंचाई गरेका कृषक परिवार संख्या	३५५९१	२०२०३

क्षेत्रफल		
कृषिचलनको जम्मा क्षेत्रफल(हे.)	६७८७०.१	२९७७५.८
सिँचित क्षेत्रफल (हे.)	३०७२५	१०५५७.०
सिँचित क्षेत्रफल प्रतिशत		३५.४५

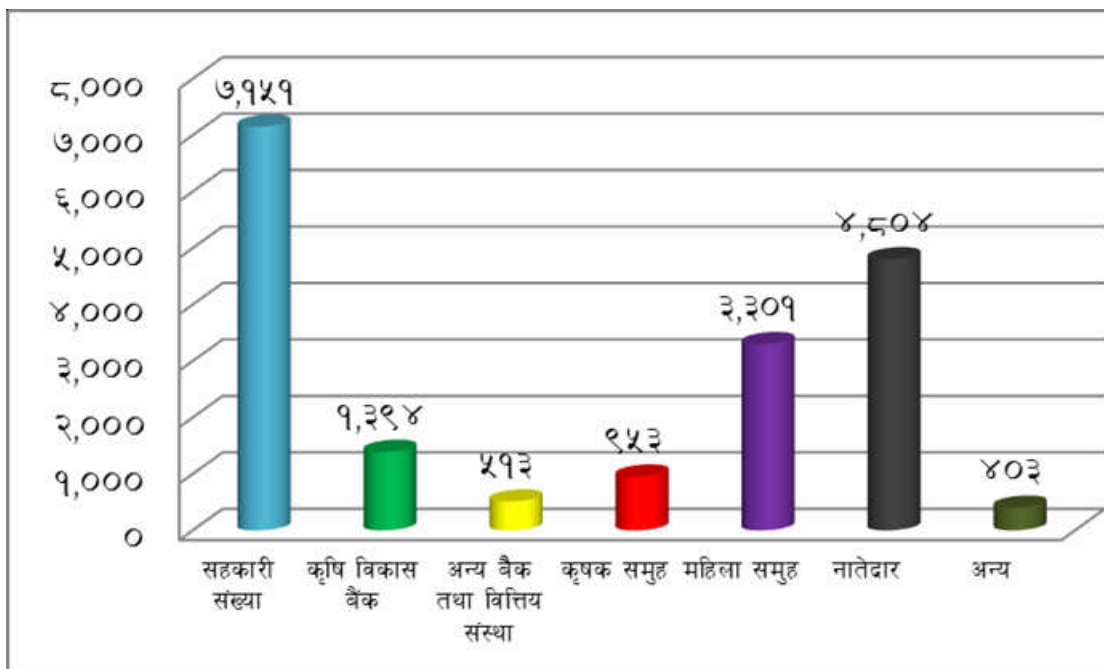
१.२८ स्थायी बालि लगाएका कृषकपरिवारको संख्या तथा बालि लागेको क्षेत्रफल

बालि	कृषि परिवार संख्या		क्षेत्रफल (हे.)		फरक प्रतिशत	छरिएका रुख संख्या
	२०५८	२०६८	२०५८	२०६८		
लिचि		९३७		१२.२		
अम्वा		२४८४		६.५		
कटहर		१८७३		१७.३		
आँप		२५२९२		२९२७.१		
केरा		२४८४		५८		
भुइँकटहर		४१		०.८		

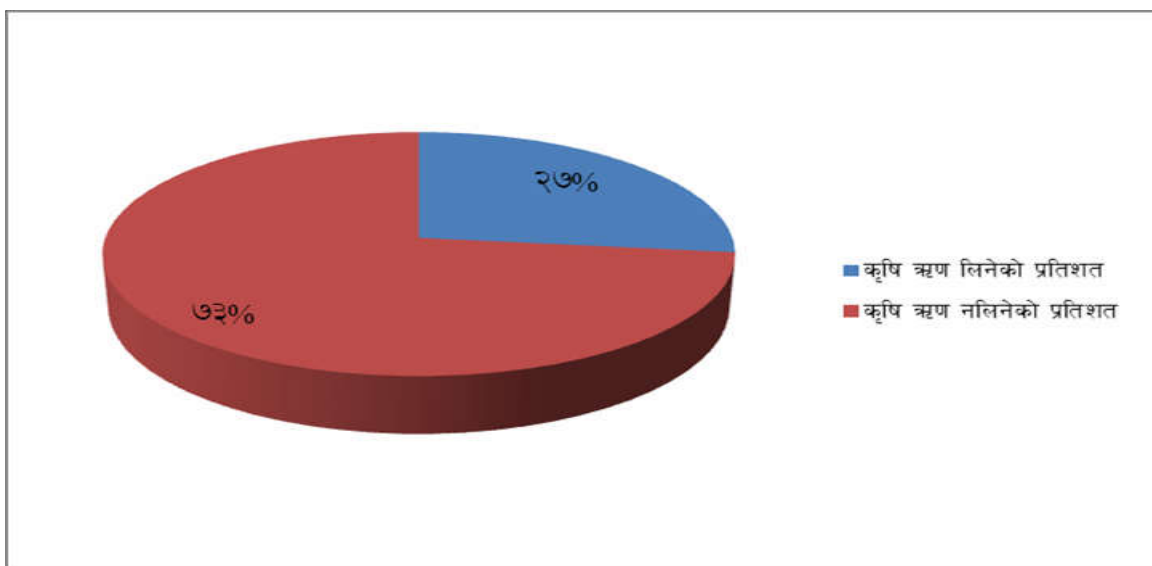
१.२९ खद्यान्न र जमिनको स्वामित्व क्षेत्रफल (हेक्टरमा)

बालीको नाम	क्षेत्रफल
धान	३०१२७.९
गहु	१७२००. ७
मकै	११४२.३
आलु	९६२.१

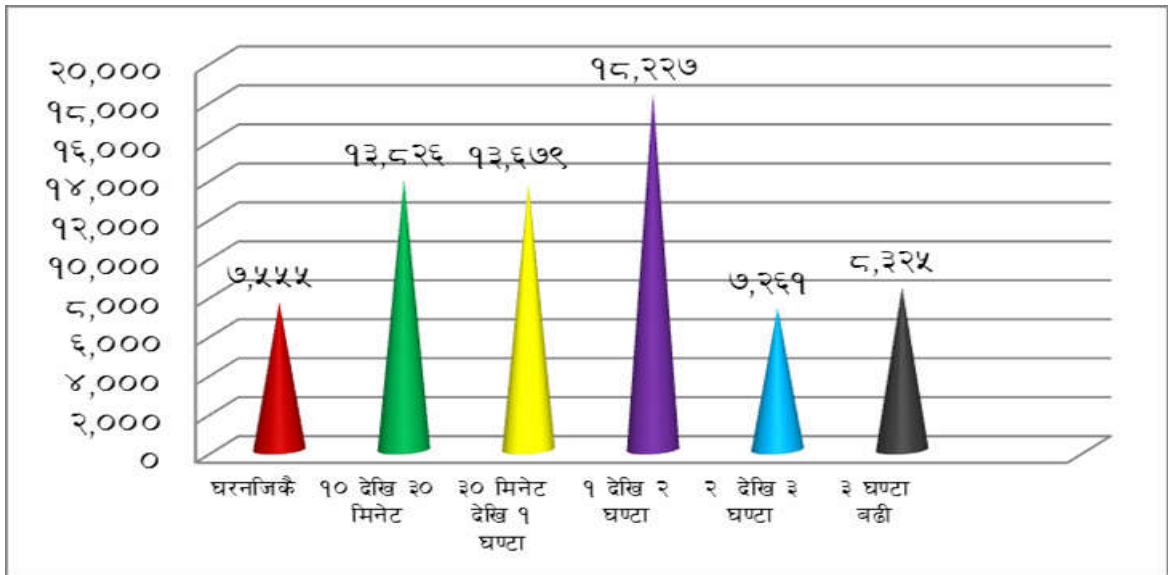
१.३० कृषि ऋण लिने कृषकपरिवारको प्रतिशत, २०६८

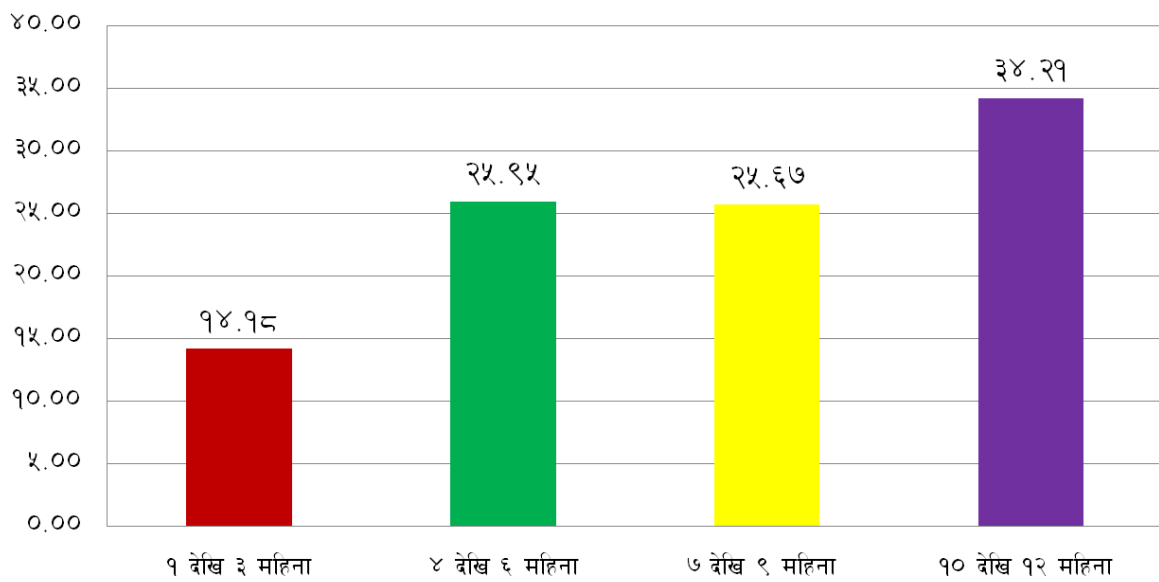
१.३१ कृषि ऋण लिने कृषकपरिवारको प्रतिशत, २०६८

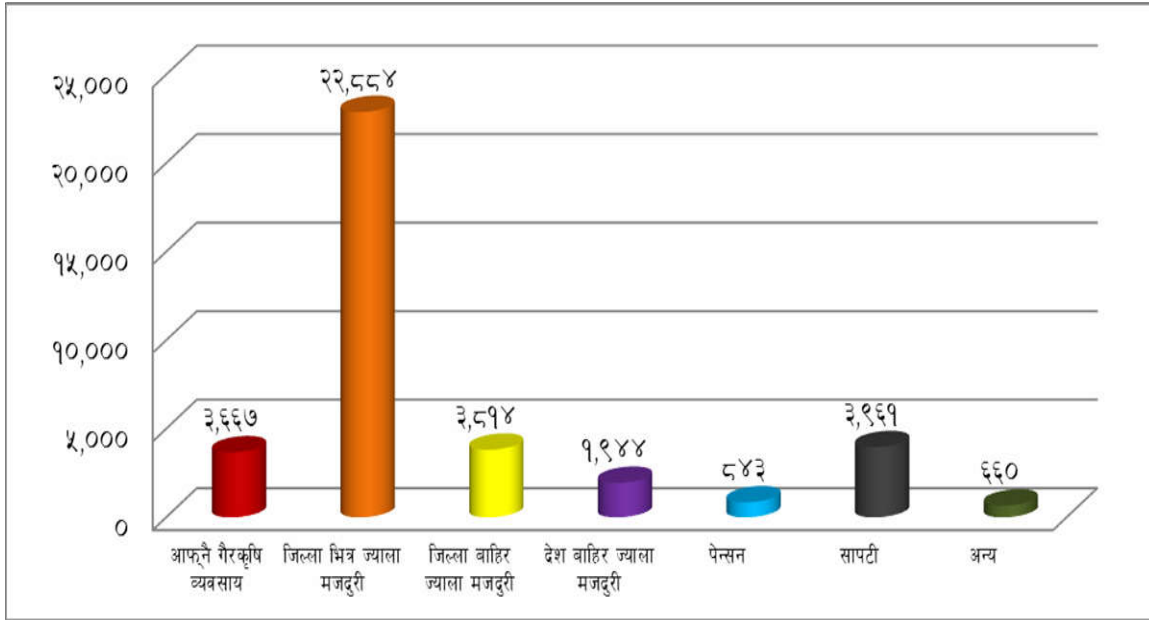
१.३२ कृषिबजार सम्मको पहुँच, २०६८

१.३३ कृषक परिवारलाई खाद्य अप्रयाप्तता (प्रतिशतमा), २०६८

१.३४ रोजगारीको अबस्था

१.३५ जिल्लाका प्रमुख वालीहरु क्षेत्रफल, उत्पादन तथा उत्पादकत्व

सि.नं.	वालीको नाम	क्षेत्रफल हेक्टर	उत्पादन मे.ट.	उत्पादकत्व मे.ट./हि.	कैफियत
१	धान	३६१४४	७२२८८	२.०	
२	चैते धान	-	-	-	
३	बर्षे धान	-	-	-	
४	गहुँ	२७५००	६८७५०	२.५	
५	मकै	१४११	६३५५	४.५	
६	कोदो	२३५	२२०	०.९३	

७	तरकारी	८०००	९२०००	११.५	
८	आलु हिउँदै	३५५०	४११८०	११.६	
९	लसुन	४५	५५.८	१२.४	
१०	बेसार	४५	८५८	१३.०	
११	खुर्सानी	१४५	४०६	२.८	
१२	प्याज	१२०	१८३६	१५.३	
१३	कागती	-	-	-	
१४	नास्पती	-	-	-	१४
१५	अदुवा	१५	१८०	१२.०	१५
१६	दलहन	५९५५	५१५८.४	१.१६	१६
१७	राज्मा	-	-	-	१७
१८	मास	२००	२१०	१.०५	१८
१९	भटमास	२१६	१२९.६	०.६	१९
२०	बोडी	-	-	-	
२१	तेलहन	३१३५	२२८८.६	०.७३	
२२	उखु	७०००	२६८८००	३८.४	
२३	मुसुरो	४०००	३०००	०.७५	

श्रोत : जिल्ला कृषि विकास कार्यालय

१.३.६ जिल्लाका पशुपंछी पालेका कृषक परिवार तथा पशुपंछीहरुको संख्या

सम्बन्धी विवरण

पशुपंछीको प्रकार	कृषक परिवार संख्या		पशुपंछीको संख्या		कैफियत
	२०५८	२०६८	२०५८	२०६८	
पाल्तु चौपाया					

१. गाईगोरु	२९१९६	२९०८६	८९३३३	७१८६४	
स्थानीय			८३४६४	४७१२०	
उन्नत			५८६९	२४७४४	
२. रागाभैसी					
स्थानीय					
उन्नत					
३. खसीबाखा	३७९९९	५३१७९	१६०८७३	२३८३७३	
४. भेडा	१३३७	६७६	५०५२	३२९३	
५. बंगुर	२६७४	४१८१	४९०३	९७१०	
पाल्तु चराचुरुंगी					
कुखुरा (स्थानिय)	२९०४७	३२३८१	३३४४१३	४१७८५९	
कुखुरा (उन्नत)	१२१०	७२६७	१०७९६६७	२३९२४६८	
हाँस	२५२६	७६९८	१०८८३	४७६०४	
परेवा	१००३	१४१९	१५०८१	१९५२३	

श्रोत : राष्ट्रिय कृषि गणना २०६८

१.३७ पशु सेवा सम्बन्धी विवरण

जिल्ला पशुसेवा कार्यालय-१

पशुसेवा उपकेन्द्र-११

निजी डेरीहरुको संख्या-२०

दूध उत्पादक सहकारी संस्था- २

पशुसेवा केन्द्र- ४

पशुदाना तथा एग्रोभेट पसल-२१

दूध चिलिङ्ग सेन्टर-६

ग्रामीण पशु स्वास्थ्य कार्यकर्ता-१००

क्र.सं.	डेरीको नाम/कारखाना	ठेगना	दैनिक दूध प्रशोधन लि.	रोजगारी संख्या	कैफियत
१	कृष्णा डेरी उद्योग	भ्रमपुरा	४०००	१०	
२	हरियाली खाद्यान बाली कृषक समुह	बनौटा	४०००	७	
३	रामु डेरी गौशाला	गौशाला	३५००	६	

४	श्रीराम डेरी	पिपरा	३०००	६	
५	शान्ती डेरी	बर्दिबाँस	३५००	५	
६	माँ दुर्गा डेरी	बथनाहा	२५००	४	

श्रोत : जिल्ला पशुसेवा कार्यालय

१.३८ पशुपंक्षीको पकेट क्षेत्र सम्बन्धी विवरण

सिं नं	पशुपंक्षी	पकेट क्षेत्र
१	गाइ	गौशाला
२	भैषी	लोहारपट्टी
३	वखा / बंगुर	बर्दिबाँस

श्रोत : जिल्ला पशुसेवा कार्यालय,

खण्ड-२

परियोजना सम्बन्धि जानकारी

२.१ परियोजनाको परिचय

कृषिमा आधारित अर्थतन्त्रबाट कृषिजन्य उद्योगमा रूपान्तरित आधुनिक, व्यवसायिक, दिगो एवम् आत्मनिर्भर कृषि क्षेत्रको विकास गर्ने सोचका साथ नेपालको कृषि क्षेत्रलाई आगामी २० वर्षसम्म मार्ग दर्शन गर्ने कृषि विकास रणनीति कार्यान्वयनको सहयोगी परियोजनाको रूपमा स्वदेशी सोच, स्वदेशी लगानी तथा आन्तरिक संस्थागत जनशक्ति मार्फत तयार गरिएको प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना आ.व.२०७३/७४ देखि लागू हुने गरी १० वर्ष अवधिको लागि सञ्चालनमा ल्याईएको छ ।

- परियोजना अवधि : २०७३ श्रावण -२०८२ अषाढ (१० वर्ष)
- परियोजना अवधिको कुल अनुमानित लागत : रु. १ खर्व ३० अर्व ७४ करोड २० लाख

क्र.सं	विवरण	परियोजना अवधिमा (१० वर्ष) विकास गरिने न्यूनतम पकेट, ब्लक, जोन र सुपरजोन(संख्या)										जम्मा	
		आ.व. २०७३। ७४	आ.व. २०७४। ७५	आ.व. २०७५। ७६	आ.व. २०७६। ७७	आ.व. २०७७। ७८	आ.व. २०७८। ७९	आ.व. २०७९। ८०	आ.व. २०८०। ८१	आ.व. २०८१। ८२	आ.व. २०८२। ८३		
१	पकेट	२१००	१४३३	१४३३	१४३३	१४३३	१४३३	१४३३	१४३३	१४३३	१४३३	१४३३	१४०००
२	ब्लक	१५०	१५०	१५०	१५०	१५०	१५०	१५०	१५०	१५०	१५०	१५०	१५००
३	जोन	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३००
४	सुपरजोन	७	१	१	१	१	२	२	२	२	२	२	२१
	जम्मा	२२८७	१६१४	१६१४	१६१४	१६१४	१६१५	१६१५	१६१५	१६१६	१६१६	१६१६	१६८२१

२.२ परियोजनाका सम्भागहरु

१. साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र(पकेट) विकास कार्यक्रम
२. व्यावसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र(ब्लक) विकास कार्यक्रम
३. व्यावसायिक कृषि उत्पादन तथा प्रशोधन केन्द्र(जोन) विकास कार्यक्रम
४. बृहत व्यवसायिक कृषि उत्पादन तथा औद्योगिक केन्द्र(सुपरजोन)विकास कार्यक्रम

२.३ परियोजना संचालनको अवधारणा

१. कृषि योग्य जमीनको चक्काबन्दी
२. विशिष्टकृत व्यावसायिकरण
३. उन्नत प्रविधि र गुणस्तरीय पूर्वाधार विकास
४. अन्तरराष्ट्रिय रुपमा बजारमा प्रतिस्पर्धी कृषि र औद्योगिकरण
५. उपलब्धीमा आधारित सहजीकरण (Smart Output Based Facilitation)

२.४ परियोजनाको सोच

कृषि आधारित अर्थतन्त्रबाट कृषिजन्य उद्योगमा रुपान्तरित आधुनिक, व्यावसायिक, दिगो एवम् आत्मनिर्भर कृषि क्षेत्रको विकास गर्ने ।

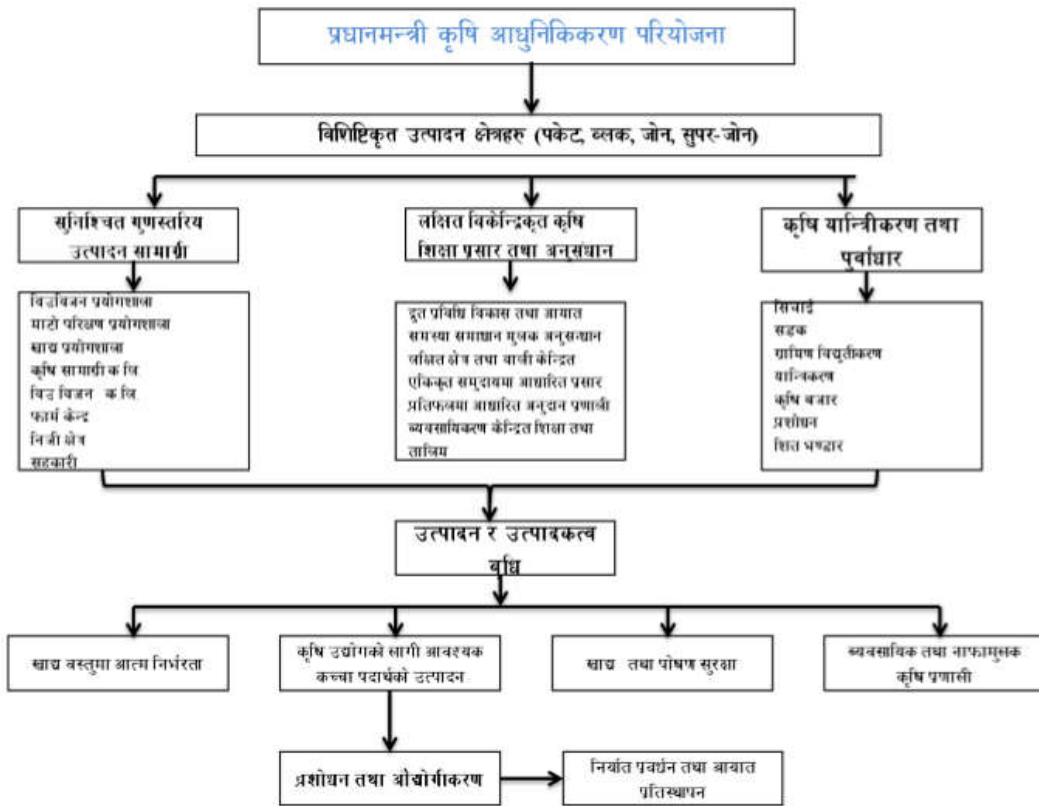
२.५ परियोजनाको लक्ष्य

समग्र कृषि मूल्य श्रृंखलाका अवयवहरुको एकीकृत संयोजन र परिचालन मार्फत खाद्य पोषण सुरक्षा सुनिश्चित गर्दै कृषि औद्योगिकरण उन्मुख दिगो आर्थिक अवसरहरु श्रृजना गरी राष्ट्रको समग्र विकासमा टेवा पुऱ्याउने ।

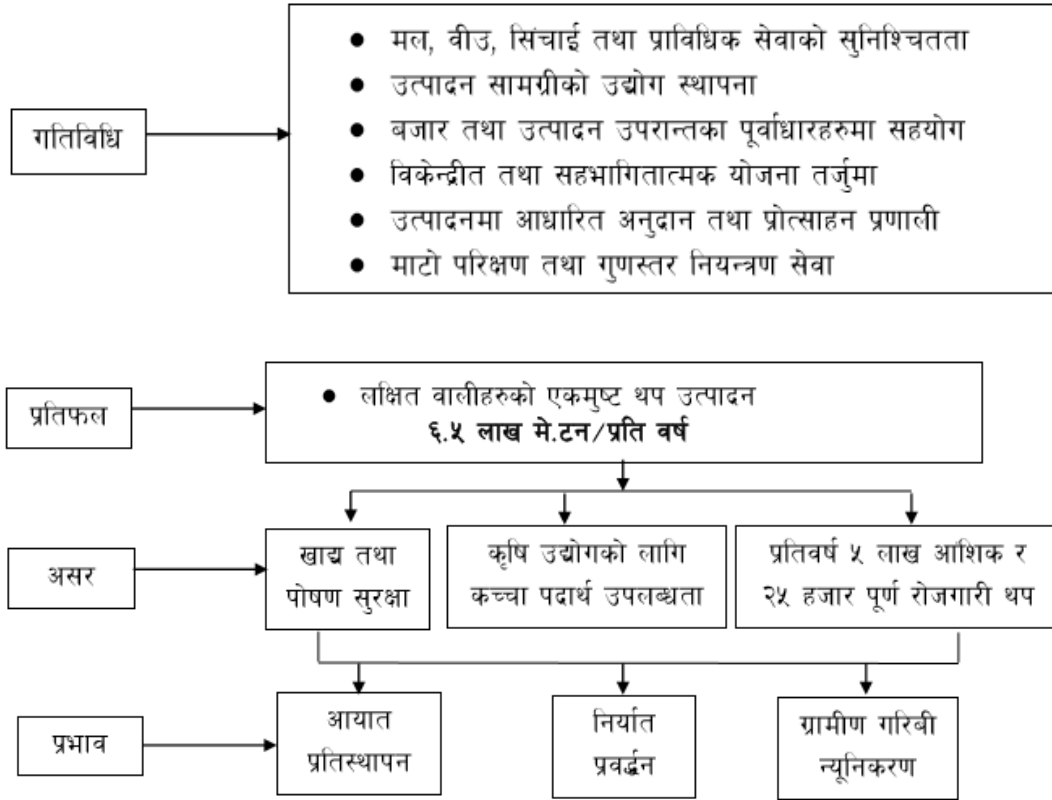
२.६ परियोजनाको उद्देश्यहरु

१. प्रमुख कृषि उपजहरुको विशिष्टकृत क्षेत्रहरु निर्माण गर्ने,
२. निर्यातयोग्य कृषि वस्तुहरुको मूल्य अभिवृद्धि गर्दै प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता अभिवृद्धि गर्ने,
३. कृषिलाई सम्मानजनक नाफामुखी व्यवसायका रूपमा विकास गर्दै रोजगारीका अवसरहरु सृजना गर्ने र
४. बहुसरोकारवाला निकायहरु बीचको कार्यमूलक समन्वय मार्फत प्रभावकारी सेवा प्रवाहको सुनिश्चितता गर्ने ।

२.७ अवधायणा ढाँचा (Conceptual Framework)

२.८ रूपान्तरणका आधारहरु(Theory of change)

२.७ परियोजनाबाट हुने लाभको विश्लेषण तथा समावेशीकरण

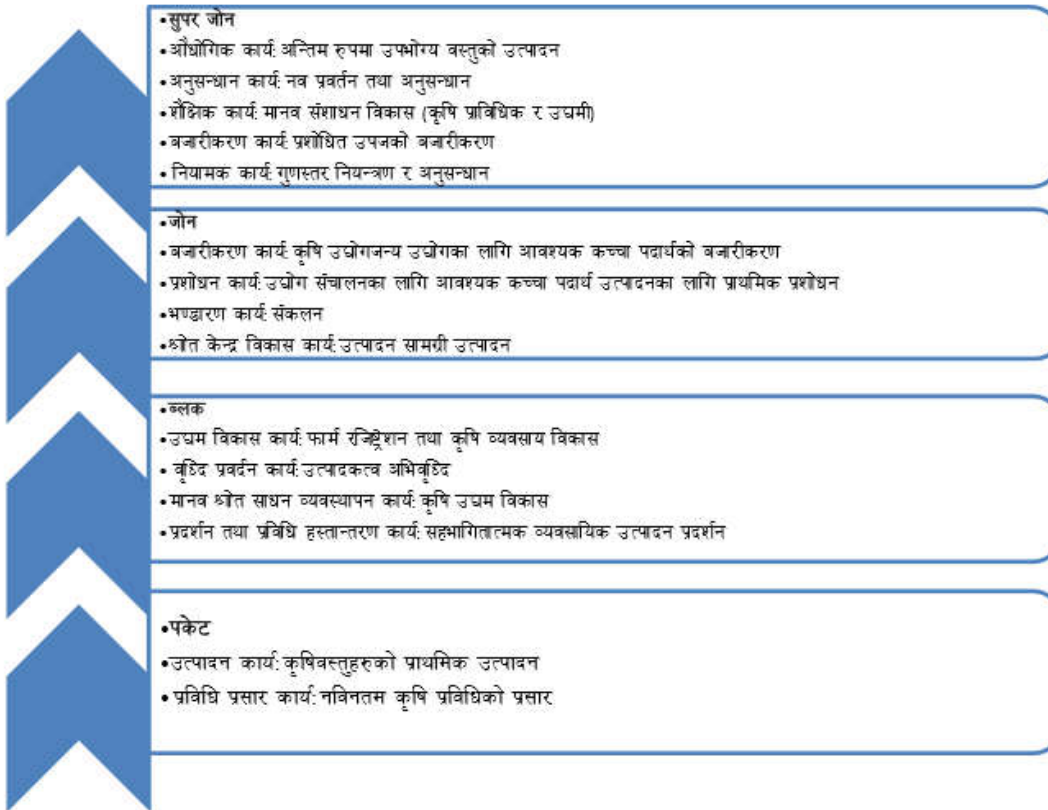
- कृषक उत्पादक(साना/ठूला) २५%
- मजदुर कृषि २५%
- उद्यमी व्यावसायी(कृषि सामग्री उत्पादक)२०%
- उद्यमी व्यावसायी(प्रशोधन कर्ता र अन्य) २५%
- अन्य सरोकारवाला ५%

२.१० परियोजना सम्भागका मुख्य-मुख्य विशेषताहरु :

क्र.सं.	विवरण	पकेट	ब्लक	जोन	सुपरजोन
१	क्षेत्रफल हे.	कम्तिमा १०	कम्तिमा १००	कम्तिमा ५००	कम्तिमा १०००
	कार्यमूलक सम्बन्ध	कृषि उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि	कृषि उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि र प्रविधि विस्तार	कृषि उपज उत्पादन, प्रविधि विस्तार र प्राथमिक प्रशोधन	उपज उत्पादन, बीउ तथा प्रांगारिक मल उत्पादन,प्रयोगशाला सेवा, प्रशोधन तथा बजारीकरण, प्रविधि विस्तार
२	लाभान्वित वर्ग	साना ,सिमान्तकृत कृषक समुह_नीजि / उद्यमीहरु(कानून बमोजिम दर्ता भएका कम्पनीहरु)	व्यवसायिक कृषक समुह, सहकारीहरु, जलउपभोक्ता समितिहरु, नीजि कृषि उद्यमी व्यवसायीहरु	व्यवसायिक कृषक सहकारीहरु, जलउपभोक्ता समितिहरु, नीजि कृषि उद्यमी व्यवसायीहरु	व्यवसायिक कृषक सहकारीहरु, जलउपभोक्ता समितिहरु, नीजि कृषि उद्यमी व्यवसायीहरु
३	लाभान्वित हुनसक्ने वर्गहरु	आसपासका अन्य कम्तिमा १० जना	आसपासका अन्य कम्तिमा ५० जना	आसपासका अन्य कम्तिमा २०० जना	आसपास तथा कच्चा सामग्री आपूर्ति गर्ने कम्तिमा ५०० जना
४	दिइने कार्यक्रमको प्रकार	कृषि उत्पादन सामग्री तथा प्राविधिक सेवा	बीउ,विरुवा, माछा भुरा,मल तथा बिषादी साधारण यान्त्रिकरण,सिचाई, सडक, विद्युत, सरकारी सहयोग,ऋण ,बाली सुरक्षण, नीति सहजीकरण र क्षमता विकास	बीउ,विरुवा, माछा भुरा,मल तथा बिषादी यान्त्रिकरण,सिचाई, सडक, विद्युत, सरकारी सहयोग ,ऋण ,बाली सुरक्षण, नीति सहजीकरण र क्षमता विकास	बीउ,विरुवा, माछा भुरा,मल तथा बिषादी यान्त्रिकरण,सिचाई, सडक, विद्युत, कृषि उद्योग विकास सरकारी सहयोग,ऋण ,बाली सुरक्षण, नीति सहजीकरण र क्षमता विकास

५	निर्माण प्रकृया	भौगोलिक तथा प्राविधिक सम्भाव्यताका आधारमा प्रत्येक जिल्लामा कृषि उपजहरू पकेटहरू निर्माण गर्न चाहने कृषक समूह उद्यमिहरूको /सहकारी/ सुचिकरण गरी स्थलगत प्रमाणिकरण पश्चात छनौट गर्ने।	जिल्लाबाट भौगोलिक संभाव्यताका रूपमा पहिचान भइ आएका वालिहरूको पहिलो वर्षमा प्रत्येक जिल्लामा २ वटाका दरले जम्मा १५० वटा र आयोजना अवधिमा सम्भाव्यताका आधारमा १५०० वटा बलक छनौट गर्ने	जिल्लाबाट भौगोलिक संभाव्यताका रूपमा पहिचान भइ आएका वालिहरूको पहिलो वर्षका लागि जम्मा ३० वटा र आयोजना अवधिमा सम्भाव्यताका आधारमा ३०० वटा जोन पुरने	जिल्लाबाट भौगोलिक संभाव्यताका रूपमा पहिचान भइ आएका वालिहरूको पहिलो वर्षका लागि प्रत्येक प्रदेशमा १ वटाका दरले जम्मा ७ वटा र आयोजना अवधिमा सम्भाव्यताका आधारमा २१ वटा सुपर जोन पुरने
६	संचालन प्रकृया	पकेट व्यवस्थापन समितिबाट	ब्लक व्यवस्थापन समितिबाट	जोन व्यवस्थापन समितिबाट	सुपरजोन व्यवस्थापन समितिबाट
७	कार्यान्वयन इकाई	पकेट कार्यान्वयन इकाई	ब्लक कार्यान्वयन इकाई	जोन कार्यान्वयन इकाई	सुपर जोन कार्यान्वयन इकाई

२.११ पकेट, ब्लक, जोन, सुपरजोन बीचको अन्तरसम्बन्ध

राष्ट्रिय महत्वका प्राथमिकता प्रदत्त बाली/बस्तुहरु

१) धान	२) मकै	३) गहुँ
४) तरकारी	५) आलु	६) सुन्तलाजात फलफूल
७) स्याउ	८) आँप	९) केरा
१०) दुध (गाई, भैसी)	११) माछा	१२) मासु (बाखा, ब्रगुर)
१३) निर्यात प्रवर्द्धन बाली (कफी, अलैची, अदुवा, वेसार)		१४) दलहन/तेलहन
१५) मौरी		

२.१३ अपेक्षित उपलब्धी

- परियोजना संचालनको प्रथम वर्षमा प्रत्येक जिल्लामा भौगोलिक सम्भाव्यता तथा स्थानिय आवश्यकताका आधारमा छानिएका कम्तिमा १० हेक्टर क्षेत्रफलका तोकिएका जिल्लामा तोकिएका संख्या गरी कम्तिमा २१०० साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) हरू, प्रत्येक जिल्लामा १०० हेक्टरका २ वटा गरी कम्तिमा १५० व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (ब्लक) हरू स्थापना भएको हुनेछ। त्यसैगरी, तोकिएका ३० जिल्लामा ५०० हेक्टर क्षेत्रफलका कम्तिमा ३० कृषि उत्पादन तथा प्रशोधन केन्द्र (जोन) हरू स्थापना गरिनेछ। प्रत्येक प्रदेशमा एक हजार क्षेत्रफलका कम्तिमा ७ वटा वृहत कृषि उत्पादन तथा औद्योगिक क्षेत्र (सुपरजोन) स्थापना भएको हुनेछ। परियोजना अवधिभरमा यस्ता पकेट, ब्लक, जोन र सुपरजोनको संख्यमा सम्भाव्यता र औचित्यका आधारमा क्रमशः वृद्धि गर्दै कम्तिमा १५ हजार पकेटहरु, १५०० ब्लकहरु, ३०० जोनहरु र २१ सुपर जोनहरु स्थापना भएको हुनेछ। प्रथम वर्षमा छानिएका १८ वटा बाली/बस्तुहरु ४२ हजार ३०० हे. मा खेती भइ करिब ४ लाख ७७ हजार मे.टन उत्पादन हुने अनुमान गरिएको छ।
- आगामी ३ वर्ष भित्र प्रमुख खाद्यान्न बालीहरु (धान, गहुँ, मकै) मा, आगामी २ वर्ष भित्र तरकारी बाली र माछामा र ७ वर्ष भित्र प्रमुख फलफूल बालिमा आत्मनिर्भर भएको हुनेछ।
- परियोजनाको प्रथम वर्षमा करिब ८ लाख ७० हजार आशिक र ४३ हजार ५०० स्थाई रोजगारी सृजना भएको हुनेछ। परियोजनाको अन्तिम वर्षमा करिब ५ लाख १० हजार आशिक र २५ हजार ५०० स्थाई रोजगारीको संख्या कायम रहनेछ।

४. हालको मूल्यमा परियोजना संचालनको प्रथम वर्षमा कुल लगानी करिव रु. ५ अर्ब ७८ करोड बाट मूल्य अभिवृद्धि सहित करिव रु. २६ अर्ब ८ करोड मूल्य बराबरको र परियोजना अवधिभरमा कुल लगानी करिव रु. १ खर्ब ३० अर्बबाट मूल्य अभिवृद्धि सहित करिव रु. २० खर्ब ९५ अर्ब ७५ करोड मूल्य बराबरको रकम कुल गार्हस्थ उत्पादनमा योगदान पुगेको हुनेछ जसबाट कृषि विकास रणनीतिको पहिलो १० वर्षको लक्ष्य हाँसिल गर्न महत्वपूर्ण सहयोग पुग्ने छ ।

२.१२ सहजीकरण सेवा सुविधाको विवरण

सि. नं	विवरण	सहजिकरण (Facilitation)
१	कृषि उत्पादन सामग्रीहरू (बीउ, बेर्ना, विरुवा, माछा भुरा लगायत)	५० प्रतिशत
२	प्राविधिक सहयोग	१०० प्रतिशत
३	प्रयोगशाला सेवाहरू	८५ प्रतिशत
४	कृषि औजार तथा उपकरणहरू	५० प्रतिशत
५	साना सिंचाइ पूर्वाधारहरू	८५ प्रतिशत
६	उत्पादनोपरान्त तथा कृषि व्यवसाय सेवा पूर्वाधारहरू	८५ प्रतिशत

खण्ड-३

माछा जोन र तरकारी जोन महोत्तरीको परिचय

३.१ माछा जोन महोत्तरीको परिचय

“स्वदेशी सोच, स्वदेशी लगानी” भन्ने मुल नाराका साथ नेपाल सरकारले आत्मनिर्भर अर्थतन्त्रका लागि कृषिको आधुनिकीकरण, व्यावसायिकरण र औद्योगिकरया गर्ने गरी संचालन गरिएको प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना महोत्तरी जिल्लामा परियोजना कार्यान्वयन इकाई, माछा जोन र तरकारी जोनको रूपमा आ.व.२०७६/०७७ देखि स्थापना भई लागू भएको छ । यस परियोजना कार्यान्वयन इकाई, महोत्तरीले महोत्तरी जिल्ला भित्र रहेका माछा जोनको जम्मा ७ वटा स्थानिय तहहरु भंगहा नगरपालिका १,२,३,६,७,८, लोहारपट्टी ५,६,८,९, रामगोपालपुर नगरपालिका १,२,३, औरही नगरपालिका, १,२,३,५,६,८, गौशाला नगरपालिका २,४,६,७,९, सोनमा गाउँपालिका २,५,८, समसी गाउँपालिकामा लागू भएको अवस्था छ । आ.व. २०७६/७७ मा ७ वटा गा.पा./न.पा. कार्यक्षेत्र निर्धारण गरिएको थियो । यस जोनले माछाको उत्पादन र उत्पादकत्व बृद्धिका लागि उन्नत प्रविधि प्रदर्शन, तालिम, गोष्ठी, प्रचार प्रसार तथा मत्स्य व्यवसायीहरुकै मांगमा आधारित, प्रतिफलमा आधारित प्रोत्साहन बढाउने जस्ता कार्यक्रमहरु संचालन भैरहेको छ । आधार वर्षमा लक्षित क्षेत्रमा माछा पोखरी ५१२ हे. तथा उत्पादकत्व ४.३ मे.ट./हे. प्राप्त भएको थियो ।

३.२ माछा जोन महोत्तरीको कार्यक्षेत्रहरु

१. भंगहा नगरपालिका १,२,३,६,७ र ८
२. लोहारपट्टी नगरपालिका ५,६,८ र ९
३. रामगोपालपुर नगरपालिका १,२ र ३
४. औरही नगरपालिका १,२,३,५,६ र ८
५. गौशाला नगरपालिका २,४,६,७ र ९
६. सोनमा गाउँपालिका २,५ र ८
७. समसी गाउँपालिका ५

३.३ माछा जोन महोत्तरीमा सूचिकृत रहेका कृषक समूह/सहकारी संस्था/उद्यमी/फर्मको विवरण

सि.नं.	समूह /सहकारी/ कृषि उद्यमी/ फर्मको नाम	अध्यक्ष प्रोपराईटरको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं.	कै.
१	अशोक मत्स्य पालन तथा व्यवसायिक कृषि पालन फर्म	नरेश सिंह कुशवाहा	गौशाला २	९८५४०२५७३७	
२	पार्वती देवि मत्स्य पालन फर्म	पार्वती देवि	गौशाला ४	९८१९८३५०३०	
३	रश्मि बाखा ,हाँस तथा मत्स्य पालन फर्म	अनिल मगर	गौशाला ४	९८५१०४९८२१	
४	राजाबाबु मत्स्य पालन फर्म	राजाबाबु साह	गौशाला ४	९८२४८२३५९८	
५	जय काली माँ मत्स्य पालन फर्म	पारवती देवि महतो	गौशाला ४	९८२४८२४१९४	
६	गणपति मत्स्य पालन फर्म	श्री सुनिल कुमार साह	गौशाला न.पा.६	९८५१०६७३८९	
७	सुर्य मत्स्य पालन फर्म	श्री सुर्यनारायण साह	गौशाला न.पा.६	९८५४०३०८०५	
८	नन्द मत्स्य मालन फर्म	नन्द किशोर यादव	गौशाला ६	९८१२१८९९३७	
९	सुशिल मत्स्य पालन फर्म	सुशिल कुमार यादव	गौशाला ६	९८१९८५७९६०	
१०	काँली मत्स्य पालन फर्म	राम स्वार्थ यादव	गौशाला ६	९८०८३८४८९६	
११	साहारा माछा पालन फर्म	अब्दुल हसन शेष	गौशाला ७	९८२४८९४२३०	
१२	जय माँ कालि मत्स्य पालन फर्म	श्री जय विर मुखिया	गौशाला ९ भरतपुर	९८१९८९५०१०	

			बनटोली		
१३	रामेश्वरी मत्स्य पालन फर्म	चनदेश्वर र विन्देश्वर साह	गौशाला ९	९८०७६४८९६९	
१४	एन्जल मत्स्य पालन फर्म	मुकेश प्रसाद यादव	गौशाला ९	९८१९८०७१६४	
१५	मंजरी मत्स्य पालन फर्म	जनार्दन प्रसाद पोखरेल	गौशाला ९	९८६४१९५२४०	
१६	संतोषी मत्स्य पालन फर्म	संतोषी धिमिरे	गौशाला ९	९८०७८१९४५२	
१७	आर्दश मत्स्य पालन फर्म	अशोक कुमार उप्रेती	गौशाला ९	९८५१०९१३१३	
१८	संस्कार मत्स्य पालन फर्म	संजित कुमार सिंह	गौशाला ९	९८४४०५०२६ ५	
१९	अम्बिका मत्स्य पालन फर्म	सविनय कुमार सिंह	गौशाला ९	९८५१०४९७११	
२०	आर्जन मत्स्य पालन फर्म	राजेश भण्डारी	गौशाला ९	९८५११३२२९८	
२१	घारी बाजे मत्स्य पालन फर्म	कपिला .प्र. बराल र कमल प्र. बराल	गौशाला ९	९८४५९१७२६२	
२२	गोरी मत्स्य पालन फर्म	गौरी महतो	गौशाला ९	९८०७८११४९९	
२३	विषहरा मत्स्य पालन फर्म	रविन्द्र प्र.सिंह दनुवार	गौशाला ९	९८०७६२६४०३	
२४	गरिमा मत्स्य पालन फर्म	राम नरेश चौधरी	गौशाला ९	९८४४१५२३८८	
२५	रन्जना मत्स्य पालन फर्म	केदार प्रसाद सिंह	गौशाला ९	९८४४०७१७८०	
२६	श्री कोपिला मत्स्य पालन फर्म	कीसुनदेव कुमार	गौशाला ९	९८४४०५९३६४	
२७	न्यूआसमान मत्स्य पालन तथा पशुर्पाक्षि फर्म	सलम सिंह र सुनिल सिंह	गौशाला ९	९८४४१३१३६४	
२८	समाज सेवा मत्स्य पालन केन्द्र	भुरेन्द्र प्रताप यादव	गौशाला ९	९८५४०२६४२५	

२९	प्रीन्स मत्स्य मालन फर्म	मदन सिंह	गौशाला९	९८४४१०४७८७	
३०	जय मा कमला माछा फर्म	राम प्रबोध सहनी	औरही १	९८०४८५२३६८	
३१	विजय मत्स्य फर्म	श्री मंगल सहनी	औरही न.पा.२	९८१५८१५६१८	
३२	कमलेश्वरी माई मत्स्य कृषक समुह	मर्नि कुमारी देवि	औरही न.पा.२	९८०७६७२८३३	
३३	युवराणी मत्स्य तथा कृषि फर्म	श्री लक्ष्मी नारायण यादव	औरही न.पा.३ श्रीपुर	९८४४३११४१३	
३४	राज श्री पशु पंक्षि मत्स्य फर्म	राज किशोर यादव	औरही ३	९८१७६१२०००	
३५	श्री रामचन्द्र मत्स्य कुखुरा तथा हाँस फार्म	दिनेश कुमार यादव	औरही ३	९८१२१२०१५९	
३६	पंकज गाई भैसी फार्म	जनेन्द्र कुमार यादव	औरही ४	९८०९६८२४३४	
३७	श्री कमलेश्वरी माई मत्स्य उत्पादन फर्म	दशै मुखिया विन	औरही ५	९८१५८००१८४	
३८	आर.एण्ड एस मत्स्य फार्म	विनोद कुमार यादव	औरही ५	९८१७८२४५८२	
३९	मुखिया मत्स्य उत्पादन कषि सहकारी संस्था लि.	किशोरी मुखिया	औरही ५	९८०७८३७८७३	
४०	जयन्ती मत्स्य तथा पशुपालन फर्म	विजेता कुमारी	औरही ५	९८१९८६२०५८	
४१	जय बधेश्वरी माई कृषि तथा पंक्षि सहकारी संस्था लि.	जय प्रकाश अधिकारी	औरही ८	९८१६८६२६२३	
४२	सोनामाई मत्स्य पालन फर्म	श्री प्रभश यादव	औरही न.पा ८	९८६३०३१२७२	
४३	गिता कृषि तथा माछा पालन फर्म	श्री अंगद कुमार यादव	औरही न.पा ८	९८२४८९२०६०	
४४	हनुमान मत्स्य पालन फर्म	अरुण यादव	औरही ८	९८१९६६४३२४	

४५	श्री दुर्गा मत्स्य पालन फर्म	जय राम यादव	औरही ८	९८२५८४५३५९	
४६	रामनन्दन मत्स्य पालन फर्म	राम नन्दन साह	औरही ८	९८०७८८९३७९	
४७	अर्चना मत्स्य पालन	कौशल किशोर यादव	औरही ८	९८९६८७८५५४	
४८	रिषभ मत्स्य पालन फर्म	प्रविन कुमार यादव	औरही ८	९८९४८२४८०८	
४९	शिवम मत्स्य पालन फर्म	राम रतन यादव	औरही ८	९८९९६५८८९०	
५०	सोलामाई माछा पालन तथा कृषि प्रा.लि.	संजय कुमार राय	औरही ८	९८९४८९९२४५	
५१	अहमद अली माछा पालन केन्द्र	श्री इनस नदाफ	रामगोपालपुर १	९८९७८४९९०५	
५२	मुखिया मत्स्य पालन केन्द्र	श्री श्याम मुखिया	रामगोपालपुर १	९८९९६९३८९३	
५३	कमलेश्वरी माई मत्स्य पालन फर्म	दशरथ मुखिया विन	रामगोपालपुर २	९८९९६६४०५७	
५४	सहनी माछा फर्म	जय लाल सहनी	रामगोपालपुर २	९८२३२४३६८९	
५५	मनोकामना मत्स्य पालन फर्म क	मुकेश अधिकारी	रामगोपालपुर	९८९४३६६९९३	
५६	राजनारायण माछा पालन	राज नारायण मंडल	भंगहा १	९८९६८८९३०९	
५७	मा काली मत्स्य कृषि तथा पशुप्रा.लि. फर्म	विल्टुनिया देवि	भंगहा १	९८२६८९२९०९२	
५८	यादव मत्स्य माछा पालन फार्म	मनोज कुमार राय	भंगहा ३	९८०७८४४५५०	
५९	प्रकाश मत्स्य पालन केन्द्र	चिन्ता देवि	भंगहा ३	९८९२९७२३४२	
६०	जय गोविन्द माछा पालन फार्म	जितेन्द्र साह	भंगहा ३	९८९८८५५४९६	
६१	जितेन्द्र मत्स्य पालन फर्म	जितेन्द्र यादव	भंगहा ३	९८९७६७२०७०	

६२	दिपेश माछा फर्म	श्री राज नारायण यादव	भंगहा ६	९८१६८५०८०८	
६३	श्री बजरंग किसान एकता खाध्यान्न कृषक समुह	श्याम किशोर यादव	भंगहा ६	९८१६५७२८९१	
६४	बहुउद्देश्य जनहित कृषक समुह	राजीशरण यादव	भंगहा ६	९८४४५२१०१२	
६५	बजरंग उपभोक्ता सहकारी संस्था.लि.	शिव प्रसाद यादव	भंगहा ६	९८४४०५२६००	
६६	श्री लक्ष्मी किसान एकता खाद्यान्न महिना कृषक समूह	सुमित्रा देवि साह	भंगहा ६	९८१७८९४९००	
६७	गरीवी न्यूनिकरण कृषक समुह	राजेन्द्र चौधरी	भंगहा ७	९८१२०४८०८४	
६८	पोखरी डट मिथिला	किरण थापा	भंगहा ७	९८१९३१५४००	
६९	असमित माछा फर्म	श्री सुरेश यादव	भंगहा ८ पररीया	९८१९६५६८७३	
७०	श्री जलपा माई माछा पालन फर्म	श्री राम पृत मिश्र	लोहारपट्टी ५	९८०७८०३०६९	
७१	विरन्द्र माछा पालन	विरेन्द्र सहनी	लोहारपट्टी	९८०४८१५६८६	
७२	रागनी मत्स्य फार्म	राम विलन सहनी	लोहारपट्टी ६	९८१७८७९०९४	
७३	सिमा माछा पालन फार्म	रामगुलुम सहनी	लोहारपट्टी ६	९८०८०६७२४९	
७४	अल महद कृषक समुह	मुद्दीन राईन	लोहारपट्टी ८	९८४४०५५७८७	
७५	सृजनशिल मत्स्य पालन फर्म	श्री प्रसाद यादव	लोहारपट्टी ९	९८०४८०८९७२	
७६	शंकरदेव कृषि सहकारी संस्था लि.खुट्टा पिपराढी	श्री नारायण यादव	लोहारपट्टी ९	९८१८६८६८२५	
७७	राम सोगारथ सहनी	सोगारथ सहनी	लोहारपट्टी ९	९८१३२१३०८७	
७८	नन्ददेव गाई फर्म (माछा)	श्री नन्ददेव यादव	लोहारपट्टी ९	९८०४८६५७२८	

७९	श्री सानु माछा फर्म	श्री गगन देव यादव	लोहारपट्टी ९	९८०४८४०३४१	
८०	बहुउदेशीय हरियाली कृषक समूह	राकेश कुमार यादव	लौहारपट्टी ९	९८१६८११७६५	
८१	डि फार्म हाउस	श्री देवेन्द्र कुमार यादव	सोनमा २	९८०१०५७३६०	
८२	सत्य राज माछा पालन फर्म	सत्य नरायण साह	सोनमा २	९८०३९१०७६५	
८३	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.	राम चन्द्र यादव	सोनमा २	९८१५२८२२५२	
८४	लब कुश माछा पालन केन्द्र	राम जिवन यादव	सोनमा २	९८०७८१६७५५	
८५	धन लक्ष्मी मिश्रित कृषक समुह	भोला यादव	सोनमा २	९८१९८९४४४२	
८६	कमला माई मत्स्य उत्पादन कृषक समुह	राजेन्द्र प्र. यादव	सोनमा २	९८१९८९६७७५	
८७	जय माँ गंगे माछा पालन तथा पशुपालन फर्म	जय किशोर यादव	सोनमा ५	९८०४८२१४५५	
८८	स्वाति माछा पालन फर्म	संजय सहनी	सोनमा ५	९८१६८३९४४५	
८९	ग्रामीन मिश्रित कृषक समूह	श्याम वाबु यादव	सोनमा ५	९८१७६६६७९१	
९०	प्रगतिशिल मिश्रित कृषक समूह	लक्ष्मन यादव	सोनमा ५	९८१२०१४४२६	
९१	जीव मत्स्य तथा पशुपंक्षी पालन फर्म	अमित यादव	सोनमा ५	९८१४८६३४००	
९२	गति शील मिश्रित कृषक समुह	जवाहर लाल यादव	सोनमा ५	९८४४५११८७५	
९३	ऊँ शान्ति मिश्रित कृषक समूह	उमाकान्त ठाकुर	सोनमा ८	९८०७८९११७४	
९४	रवि माछा तथा भसी फर्म	हेमन राय	औरही ३	९८१०३९८२८३	
९५	अंशु मत्स्य पालन फर्म	अम्बिका यादव	भंगहा ३	९८१५८००८१८	
९६	नितेश मत्स्य फर्म	कामेश्वर साह	भंगहा ३	९८०७८४१९७१	

९७	हसन सप्लायर्स	हसन नदाफ	भंगहा ३	९८०७८४१९७१	
९८	राधिका मत्स्य पालन	परमेश्वर साह	भंगहा ३	९८२३३८५९२२	
९९	विन्य मत्स्य तथा कृषि फलफूल फर्म	राम बिनय राय यादव	सोनमा ५	९८१२१८२००७	
१००	श्री हनुमान कृषि मत्स्य तथा पशुपंक्षी फर्म	विरेन्द्र कुमार यादव	औरही न.पा.५	९८४४०५६५५६	
१०१	जय गोविन्द माछा पालन फार्म	राम दिनेश यादव	औरही न.पा.८	९८१७८५४६०६	
१०२	सरोज माछा फर्म	राम जरोज यादव	भंगहा ८	९८१२०७७६०३	
१०३	ग्रामिण माछा तथा पशुपंक्षी फर्म	श्याम बाबु यादव	सोनमा ५	९८१४८९९२३८	
१०४	उमासिमा माछा फर्म	गीता देवी मण्डल	रामगोपालपुर १	९८०७६७३७३१	
१०५	सानु माछा फर्म	श्री गगन देव यादव	लोहारपट्टी ९	९८०४८४०३४९	
१०६	रौनक मत्स्य फर्म	राजेश चौधरी	भंगहा न.पा.१ कविलाशा	९८२४८०८०१८	
१०७	श्री इनरबा बाबा पशुपंक्षी फर्म	सुभास कुमार यादव	भंगहा १	९८२४८०८०१८	
१०८	साह माछा पालन फर्म	दुलार कुमार साह	गौशाला ४	९८४४४४५९६०	
१०९	सावित्री माछा पालन फर्म	सावित्री कुमारी यादव	औरही ३	९८०३३७२३४५	
११०	शिवम् बहुउद्देश्य पशुपन्छी तथा मत्स्य पालन	महेन्द्र यादव	सोनमा २	९८०७६९४५४४	
१११	श्री सोनामाई भैसी पालन फर्म	इरिचन यादव	औरही ८	९८१३६५३३६९	
११२	जय गोविन्द कृषि मत्स्य तथा पशुपंक्षी फर्म	गीता देवी	औरही न.पा ८	९८०१०६९५४७	

११३	नमुना एकिकृत कृषि तथा पशुपन्ध्र पालन फर्म	सन्दिप कुमार सिंह	गौशाला न.पा.९	९८६४१०१९२६	
११४	अभिनास मत्स्य फर्म	राम कृष्ण माण्डे	भंगहा ३	९८४४०३७७७३	
११५	रिदम कृषि फर्म	मंजु यादव	औरही १	९८०४८९०६३०	
११६	महादेव शक्ति मत्स्य पालन फर्म	राम उमेश राय यादव	गौशाला न.पा.६	९८६५१६१२६३	
११७	रामबृक्ष मत्स्य पालन फर्म	रामबृक्ष साह तेली	गौशाला ४	९८१४८६३७५२	
११८	धर्मपुर बहुउद्देश्य कृषि फर्म	राम प्रबोध सिंह	भंगहा ८	९८१७८०६३३२	
११९	ओम किसान सेवा केन्द्र	सुशील यादव	औरही १	९८४४११५२६९	
१२०	कृषि पशुपंक्षी एवं माछा फर्म	राम जिवन यादव	सोनमा १	९८०७८१६७५५	
१२१	ॐ श्री भाग्य लक्ष्मी कृषि सहकारी संस्था लि	लक्ष्मी नारायण यादव	औरही ५	९८१५८९६९७७	
१२२	अभिनास मत्स्य फर्म	राम कृष्ण माण्डे	महोत्तरी	९८१७६१२१३३	
१२३	मुखिया जी मत्स्य फर्म	सुमिन्त्रा देवी	गौशाला ९		
१२४	राजदेवी मत्स्य पालन फर्म	जगत नारायण मण्डल	भंगहा ३	९८०७८१०९६१	
१२५	माँ वनदेवी माछा फर्म	मकेश्वर मण्डल	भंगहा ३	९८०४८४७२६८	
१२६	कृष्ण कृषि पशुपंक्षी फारम	राम लक्ष्मण यादव	भंगहा ६	९८१९८७४०७४	

३.४ जोन क्षेत्र निर्धारण कार्यशाला गोष्ठी सहभागिताको नामावलि

क.सं.	नाम	ठेगाना
१	श्री भरत साह	गौशाला न.पा ६
२	श्रीमती शारदा देवी थापा	बर्दिबास न.पा १
३	श्री सूर्यवहादुर खत्री	जि.प्र.का महोत्तरी
४	शिवरत्न साह	परियोजना कार्यन्वय इकाई ,महोत्तरी
५	डा. रंजित कुमार अधिकारी	विज्ञ केन्द्र जलेश्वर
६	रघुनाथ प्रसाद सापकोटा	द्विधेट ८
७	जिजय कुमार साह	कृ.ज्ञा.केन्द्र सलार्ही
८	मोहिवुल अंसारी	समसी गा.पा.
९	दिपेन्द्र महतो	गौशाल १२
१०	दिनेश महतो	गौशाल १२
११	मंगल शहनी	औरही २
१२	लक्ष्मी नारायण यादव	औरही ५
१३	जितेन्द्र यादव	भंगहा ३
१४	हरिदेव साह	भंगहा ३
१५	श्रीमती सरिता शार्मा	लोहारपटी
१६	कासि महतो	गौशाला ८
१७	श्याम मुखिया	रामगोपालपुर
१८	श्रीविर बहादुर कार्की	बर्दिबास न.पा.

१९	शिवनाथ महतो	गौशाला न.पा
२०	कबिराज उप्रेति	बर्दिबास न.पा
२१	लोकेन्द्रराज काफले	बर्दिबास न.पा २
२२	एकबरभुजेल	बर्दिबास न.पा २
२३	रुद्र सुसालिग	शिक्षा मन्त्रालय
२४	कृष्ण मायाँ गौतम	बर्दिबास न.पा
२५	चुडामनि पौखरेल	बर्दिबास न.पा
२६	अरुण कुमार सिंह	बर्दिबास न.पा
२७	अशोक कुमार मण्डल	रामगोपादपुर
२८	हरिहर सिंह	गौशाला १२
२९	रामदयाल महतो	गौशाला १२
३०	कर्ण बहादुर मृचिन	बर्दिबास न.पा.

३.५ तरकारी जोन महोत्तरीको कार्यक्षेत्रहरु

१. बर्दिबास नगरपालिका २,३,४,५,६,७,८,९,१०,११,१२,१३ र १४
२. भंगहा नगरपालिका ४ र ५
३. रामगोपालपुर नगरपालिका ४,५,६,७ र ८
४. औरही नगरपालिका ४,७ र ९
५. गौशाला नगरपालिका १,३,५,८,१०,११ र १२
६. सोनमा गाउँपालिका ४
७. सम्सी गाउँपालिका १,२ र ४

३.६ तरकारी जोन महोत्तरीको परिचय

“स्वदेशी सोच, स्वदेशी लगानी” भन्ने मुल नाराका साथ नेपाल सरकारले आत्मनिर्भर अर्थतन्त्रका लागि कृषिको आधुनिकीकरण, व्यावसायिकरण र औद्योगिकरण गर्ने गरी संचालन गरिएको प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना, परियोजना कार्यान्वयन इकाई, महोत्तरी आ.व.२०७६/०७७ देखि माछा र तरकारी जोन विकास कार्यक्रम संचालन गर्ने गरी स्थापना भई लागू भएको छ । यस परियोजना कार्यान्वयन इकाई, महोत्तरीले जिल्ला भित्र रहेका तरकारी जोनको जम्मा ७ वटा स्थानिय निकायहरु बर्दिबास नगरपालिका २,३,४,५,६,७,८,९,१०,११,१२,१३,१४, भंगहा नगरपालिका ४,५, रामगोपालपुर नगरपालिका ४,५,६,७,८, औरही नगरपालिका ४,७,९, गौशाला नगरपालिका १,३,५,८,१०,११,१२, सोनमा गाउँपालिका ४, सम्सी गाउँपालिका १,२,४ मा लागू भएको अवस्था छ । आ.व. २०७६/७७ मा ७ वटा गा.पा./न.पा. कार्यक्षेत्र निर्धारण गरिएको थियो । यस जोनले तरकारीको उत्पादन र उत्पादकत्व बृद्धिका लागि उन्नत प्रविधि प्रदर्शन, तालिम, गोष्ठी, प्रचार प्रसार तथा मत्स्य व्यवसायीहरुकै मांगमा आधारित, प्रतिफलमा आधारित प्रोत्साहन बढाउने जस्ता कार्यक्रमहरु संचालन भैरहेको छ । आधार वर्षमा लक्षित क्षेत्रमा माछा पोखरी ४३० हे. तथा उत्पादकत्व ११.५ मे.ट./हे. प्राप्त भएको थियो ।

३.७ तरकारी जोन महोत्तरीमा सूचिकृत रहेका कृषि समूह/सहकारी संस्था/उद्यमी/फर्मको विवरण

क्र.सं	समूह /सहकारी/ कृषि उद्यमी/ फर्मको नाम	अध्यक्षको नाम/ प्रोपराईटरको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं.	कैफियत
१	श्री वर पिपल ताजा तरकारी महिला कृषक समूह	इन्द्रा देवि चौहन	बर्दिबास ३	९८१७८४५२३७	
२	रानी बारी मिश्रित कृषक समूह	कुलवहादुर वराल	बर्दिबास न.पा ३	९८६४०४८२२४	
३	लक्ष्मी महिला कृषि सहकारी संस्था लि.	देव कुमारी पोडेल	बर्दिबास न.पा ५	९८१२०००१९३	
४	किसाननगर कृषि फार्म प्रा. लि	रोशन कुमार आले	बर्दिबास ६	९८६९६९१३७४	
५	दिप ज्योती मिश्रित कृषक	श्री सुर्य नाथ	बर्दिबास ६	९८०४८८७२६६	

	समुह	सिंह महतो			
६	श्री किसान नगर कृषि सहकारी संस्था .लि.	योगि साह	बर्दिवास न.पा ६	९८४४४२३७२४	
७	श्री कारीक महाराज कृषक समुह	भरोसी साह	बर्दिवास न.पा ६	९८१८८२८९६९	
८	नौलो कृषि सहकारी संस्था लि.	राजविर महतो	बर्दिवास न.पा.६ किसानगर	९८४४०१७५०३	
९	बहुउद्देशिय कृषि फार्म	रघुनाथ प्र सापकोटा	बर्दिवास न.८हाथीलेट	९८५१०९६८०१	
१०	ब्राइटसन एग्रो प्रा.लि	छठिलाल साह	बर्दिवास न.८ हाथीलेट	९८४४२६०६७०	
११	रचना कृषि फर्म प्रा.लि	श्री राज नारायण महतो	बर्दिवास न.८ हाथीलेट	९८२५८७०९५०	
१२	अरुण डाँडा कृषक समुह	विमल कुमार श्रेष्ठ	बर्दिवास न.पा १०	९८०९६७०१२८	
१३	गौरी महिला कृषक समुह	वृद्धि माया घिसिड.	बर्दिवास १०	९८१५८७४९८८	
१४	श्री शिव पार्वती मिश्रित कृषक समुह	मंगली माया थिङ्ग	बर्दिवास १०	९८१९६३५८९७	
१५	कृषि एकिकृत माछा तथा पशुपंक्ष पालन फर्म	खडग वहादुर बलम्पाकी	बर्दिवास १३	९८०४८९८१७९	
१६	श्री जागरण कृषक समुह	वीणा बलम्पाकी	बर्दिवास १३	९८४४०५४०६४	
१७	एभरेष्ट मिश्रित कृषक समुह	हरिचन्द्र महतो	गौशाला १	९८४४२९८२५१	
१८	श्री आदित्य कृषि सहकारी	रानी साह	गौशाला १	९८०४८७५८७८	

	संस्था लि.				
१९	पचाइन मिश्रित कृषक समुह	दुखरन महतो	गौशाला ३	९८६५१४६१४३	
२०	मयालु कृषि सहकारी संस्था लि.	अनिल कुमार महतो	गौशाला ८	९८१४८०८०७०	
२१	वहु उदेशिय अर्गानिक कृषि तथा पशुपालन फर्म	काशि महतो	गौशाला ८	९८०१६०४२५७	
२२	मिरमिरे महिला कृषक समुह	जानकी पाडे	गौशाला ८	९८४०९०८८१७	
२३	श्री कुशमाडी कृषक समुह	श्री वुध वहादुर पाचे	गौशाला ८	९८२५८०७९५०	
२४	जन जागरण कृषि सहकारी सं.लि	राम कृपाल महतो	गौशाला ८	९८१७८२५७५८	
२५	बेटर नेपाल एग्रिकल्चर प्रा.लि.	मनिकान्त कुशवाहा	गौशाला ९	९८४४०७१३३४	
२६	श्री सुनौलो विहानी कृषक समुह	श्री शुभ नारायण महतो	गौशाला १०	९८१४८५५३१३	
२७	कुस ध्वज मिश्रित कृषक समुह	रमेश कुमार सिंह	गौशाला ११	९८०७८१०९९७	
२८	प्रथा महिला कृषक समूह	राम कुमारी देवी	गौशाला ११	९८१२०७४१२८	
२९	रन्जना कृषि तथा पशुपालन फर्म	ठकन महतो	गौशाला ११	९८१४८३१५३४	
३०	श्री जनमुखि बहु उदेशिय फलफूल तथा तरकारी खेति	रामनरेश महतो	गौशाला ११	९८४४२४३९९१	
३१	श्री लक्ष्मिनिया माई कृषक	रामजिवन महतो	गौशाला ११	९८१७८५२१०२	

	समुह				
३२	जय माँ काली मिश्रित कृषक समुह	देवनारायन महतो	गौशाला ११	९८६०३७५१०६	
३३	डाँडाटोल तरकारी उत्पादक कृषि समुह	सियाराम महतो	गौशाला ११	९८४२६०३५७२	
३४	हिमचुली मि. जिवीकापार्जन कृषक समुह	रामचन्द्र महतो	गौशाला न.पा.१२	९८०४८६७९६६	
३५	गौरी टोल तरकारी खेति कृषक समुह	रतन कुमार सिंह व्लोन	गौशाला १२	९८६०८१८७५६	
३६	कान्तिबजार कृषि सहकारी संस्था .लि	राज कुमार मुक्तान	गौशाला १२	९८६०४२०७८७	
३७	शुभ लक्ष्मी कृषि सहकारी संस्था .लि	अनिता यादव	समसी १	९८५४०३२१०१	
३८	श्री बुढा वखा मिश्रित कृषक समुह	वीरबहादुर यादव	सोनमा ४	९८०४८०६८९६	
३९	श्री दुर्गा भवानी बहुउद्देश्य कृषक समुह	पतिलाल पंडित	सोनमा ४	९८०४८७६२६२	
४०	ए.एस.फार्म	अशोक प्रसाद साह	भंगहा ४(रामनगर)	९८१७८२२४७०	
४१	श्री जय संतोषीमाता उपभोक्ता सहकारी संस्था लि	विनोद महतो	भंगहा ४	९८००८६४२९२	
४२	संतोषी माई मिश्रित कृषक समुह	भरत यादव	भंगहा ४	९८०४८२९५१२	
४३	श्री कृष्ण ताजा तरकारी कृषक समुह	कुशेश्वर यादव	भंगहा ४	९८०७६४८८०३	

४४	श्री गढीमाई कृषि सहकारी संस्था लि.	रामसागर यादव	भंगहा ४	९८०७८९९९७	
४५	सूर्यमुखि उपभोक्ता सहकारी.सं.लि	सुरेश कुमार यादव	रामगोपालपुर ६	९८९४८३०९७३	
४६	जनहित कृषि सहकारी संस्था लि	राजेन्द्र सिंह	रामगोपालपुर ६	९८४३५८९८९७	
४७	श्री दिप कृषि सहकारी संस्था लि	दिपु मण्डल	औरही ९	९८४४५२५३५९	
४८	लुगेली माछा फर्म	गुन्ज बहादुर लुगेली	बर्दिवास न.पा ८	९८६९८९२८५६	
४९	श्री साना बहुउद्देश्य कृषक समुह	श्री राम पृत महतो	बर्दिवास ६	९८९९८३८५७७	
५०	वासुदेव जैविक बहुउद्देश्य कृषि फर्म	वासुदेव महतो	बर्दिवास ९	९८९९८३८६७७	
५१	रातु तुलसी कृषि तथा पशुपंक्षी मिश्रित कृषक समुह	कैलाश कुमार तामाग	बर्दिवास ३	९८४९५२४८९८	
५२	श्री जय माता श्री महिला कृषक समूह	सीता देवी	बर्दिवास ९	९८९५८७२७७९	
५३	माँ जानकी खाद्य एण्ड विज भण्डार	संतोष कुमार खत्वे	रामगोपालपुर ६	९८९९८०९५५४	
५४	श्री जीवन ज्योती कृषक समुह	भरत यादव	समसी ४	९८४४०६८५७९	
५५	श्री माई महारानी जन कल्याण कृषक समुह	सुरेश मण्डल	समसी ४	९८९३२२०८०९	

५६	श्री राष्ट्रिय माध्यमिक बिद्यालय	देवी प्रसाद घिमिरे	गौशाला १२	९८५२०६५८२४	
५७	पशुपतिनगर कृषक समुह	अनिल कुमार यादव	वर्दिबास ९	९८९५८०२२६८	
५८	प्रगति कृषि फर्म	भरत यादव	समसी ४	९८४४०६८५७९	
५९	श्री नव जागृती कृषि सहकारी संस्था लि.	प्रदिप कुमार सिंह	गौशाला ९	९८९२९८९९२३	
६०	श्री लक्ष्मी पशुपंक्षी पालन फर्म	मिना देवी	औरही ९	९८४४०३००८५	

३.८ तरकारी जोन संचालक समिति पदाधिकारीहरुको विवरणः

क्र.सं.	नाम	ठेगाना	पद	मोबाईल नम्बर
१.	श्री काशी महतो	गौशाला न.पा.८	संयोजक	९८०९६०४२५७
२.	श्री सत्यनारायण यादव	भंगहा न.पा.४	स संयोजक	९८०७८९९९१७
३.	श्री छठी लाल साह	वर्दिबास न.पा. ८	सचिव	९८४४२६०६७०
४.	श्रीमति जानकी पाण्डे	गौशाला न.पा.८	स सचिव	९८४०९०८८९७
५.	श्रीमति वृद्धिमाया घिसिङ्ग	वर्दिबास न.पा.१०	सदस्य	९८९५८७४९८८
६.	श्री विर बहादुर यादव	सोनमा गा.पा.४	सदस्य	९८०४८०६८९६
७.	श्रीमति अनिता यादव	समसी गा.पा.९	सदस्य	९८५४०३२९०९
८.	श्री राजेन्द्र सिंह	रामगोपालपुर न.पा. ६	सदस्य	९८४३५८९८९७
९.	श्री दिपु मण्डल	औरही न.पा.९	सदस्य	९८४४५२५३५९

३.९ तरकारी जोन तर्फ उधमशिता तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिमा सहभागि कृषकको नाम र ठेगाना यस प्रकार छन

क्र.सं.	नाम	ठेगाना
१	रोशन कुमार आले	बर्दिबास ६
२	विष्णुदेव साह	बर्दिबास कृषि शाखा
३	रामनारायण महतो	बर्दिबास ६
४	अनिता कार्की	बर्दिबास ३
५	छठीलाल साह	बर्दिबास ८
६	मंगली माया थिङ्ग	बर्दिबास १०
७	भरोसी साह	बर्दिबास ६
८	विनदेशवर साह	बर्दिबास ६
९	बन्दना पौडेल	बर्दिबास ५
१०	श्याम आले	बर्दिबास ३
११	सत्नारायण यादव	भंगहा ४
१२	विजय कुमार महतो	भंगहा ४
१३	रघुनाथ प्रसाद सापकोटा	बर्दिबास ८
१४	सुर्यनाथ सिंह	बर्दिबास ६
१५	बुद्धिमाया घिसिङ्ग	बर्दिबास १०
१६	विमल कुमार श्रेष्ठ	बर्दिबास १०
१७	हरिदेव साह	भंगहा ४
१८	यमराजा बलमपाकि	बर्दिबास १३
१९	खुशबहादुर राणा	बर्दिबास ६
२०	खडक बहादुर बलमपाकि	बर्दिबास १३
२१	विनिता कुमारी यादव	बर्दिबास ६
२२	सुरेन्द्र भारति	गौशालान.पा पशु सेवा शाखा
२३	दुखरण महतो	गौशाला ३
२४	दिनेश महतो	गौशाला १२
२५	बसन्त कुमार योन्जन	गौशाला १२

२६	रामजिवन महतो	गौशाला ११
२७	ठकन महतो	गौशाला ११
२८	कासी महतो	गौशाला ८
२९	मनिकान्त यादव	गौशाला ११
३०	शुभनारायण महतो	गौशाला १०
३१	रामनरेश महतो	गौशाला १०
३२	सीयारामा महतो	गौशाला १२
३३	हरिचन्द्र महतो	गौशाला १
३४	राजकुमार मुक्तान	गौशाला १२
३५	रामचन्द्र महतो	गौशाला १२
३६	देवनारायण महतो	गौशाला ११
३७	नरेश साह	गौशाला १
३८	मुकेश कुमार सिंह	गौशाला ११
३९	बुद्धबहादुर पाचे	गौशाला ८
४०	जानकि पाण्डे	गौशाला ८
४१	अनिल कुमार महतो	गौशाला ८
४२	विजय कुमार महतो	गौशाला ८
४३	रामप्रगाश महतो	गौशाला ८

**३.१० तरकारी जोन तर्फ बजार प्रवर्दन तथा अन्तरक्रिया गोष्ठी सहभागी
ब्यक्तिहरुको नामावली यस प्रकार छन**

क्र.स	नाम थर	ठेगाना
१	राम चन्द्र सिंह	गौशाला न.पा.१२
२	कविराज उप्रेती	बर्दिबास न.पा.
३	दिनेश महतो	गौशाला न.पा.१२
४	दुखरण महतो	गौशाला न.पा.३

५	बुद्धिमाया धिशिङ्ग	बर्दिबास न.पा.१०
६	इन्द्र देवी चौहान	बर्दिबास न.पा.३
७	बन्दना पंडित	बर्दिबास न.पा.५
८	विर बहादुर यादव	सोनमा गा.पा.४
९	नरेश साह	गौशाला न.पा.१
१०	छठिलाल साह	बर्दिबास न.पा.८
११	खुश बहादुर राणा	बर्दिबास न.पा.६
१२	फुल कुमारी सिंह	बर्दिबास न.पा.६
१३	जानकी पान्डे	गौशाला न.पा.८
१४	बसन्त कुमार योन्जन	गौशाला न.पा.१२
१५	राम नरेश महतो	गौशाला न.पा.११
१६	काशि महतो	गौशाला न.पा.८
१७	राजेन्द्र प्रसाद सिंह	रामगोपालपुर
१८	गनेश राउत	रामगोपालपुर
१९	राम महतो	गौशाला न.पा.११
२०	लक्ष्मण महतो	गौशाला न.पा.११
२१	विश्वनुदेव साह	बर्दिबास न.पा.
२२	शुभ नारायण महतो	गौशाला न.पा.१०
२३	राम लखन महतो	गौशाला न.पा.१०
२४	निकेश खनाल	बर्दिबास न.पा.१
२५	मुकेश सिंह	गौशाला न.पा.१२
२६	राम पृत महतो	बर्दिबास न.पा.६
२७	खडक बहादुर बल्मपाकी	बर्दिबास न.पा.१३
२८	बिरेन्द्र कुमार महतो	गौशाला न.पा.८
२९	सत्य नारायण यादव	भंगहा न.पा. ४
३०	राज किशोर साह	भंगहा न.पा. ४
३१	धर्मराज बलम्पाकी	बर्दिबास न.पा.१३
३२	राधिका रेग्मी	चितवन
३३	राम ईश्वर महतो	गौशाला न.पा.३
३४	टेक बहादुर मगर	गौशाला न.पा.८

३५	सुन्दर कुमारी महतो	गौशाला न.पा.८
३६	श्री छेदीलाल महतो	

३.११ तरकारी जोन तर्फ योजना तर्जुमा गोष्ठिमा सहभागी व्यक्तिहरुको नामाबली यस प्रकार छन

क.स	नाम थर	ठेगाना
१	काशि महतो	गौशाला न.पा.८
२	खुश बहादुर राणा	बर्दिबास न.पा.६
३	राज किशोर साह	भंगहा न.पा.४
४	बिष्णुदेव साह	गौशाला न.पा.
५	छठिलाल साह	गौशाला न.पा.८
६	सत्यरनारायण यादव	भंगहा न.पा.४
७	फुल कुमारी सिंह	बर्दिबास न.पा.६
८	राम पृत महतो	बर्दिबास न.पा.६
९	मुकेश सिंह	गौशाला न.पा.११
१०	राम चन्द्र सिंह	गौशाला न.पा.१२
११	राम नरेश महतो	गौशाला न.पा.११
१२	इन्द्र देवी चौहान	बर्दिबास न.पा.३
१३	गनेश राउत	रामगोपालपुर ६
१४	लक्ष्मण महतो	गौशाला न.पा.११
१५	नरेश साह	गौशाला न.पा.११
१६	राजेन्द्र सिंह	रामगोपालपुर ६
१७	राम महतो	गौशाला न.पा.११
१८	बिरेन्द् महतो	गौशाला न.पा.८
१९	जान्की पान्डे	गौशाला न.पा.८
२०	बन्दना पौडेल	बर्दिबास न.पा.५
२१	खडक बहादुर बलम्पाकी	बर्दिबास न.पा.१३
२२	मनोज कुमार थापा	बर्दिबास न.पा.३
२३	नितेश खनाल	बर्दिबास न.पा.१

२४	यमराज बलम्पाकी	बर्दिबास न.पा.१३
२५	शुभ नारायण महतो	गौशाला न.पा.१०
२६	दुखरण महतो	गौशाला न.पा.३
२७	बसन्त कुमार योन्जन	गौशाला न.पा.१२
२८	राम लखन महतो	गौशाला न.पा.१०
२९	राधिका रेग्मी	चितवन
३०	दिनेश महतो	गौशाला न.पा.१२
३१	बिनोद कुमार महतो	भंगहा न.पा.४
३२	हरिदेव साह	भंगहा न.पा.४
३३	सुन्दर कुमारी महतो	गौशाला न.पा.३
३४	छेदीलाल महतो	गौशाला न.पा.३
३५	बिर बहादुर यादव	सोनमा ४
३६	अरुण महतो	गौशाला न.पा.३
३७	राजेन्द्र सिंह	रामगोपालपुर
३८	राम चन्द्र महतो	रामगोपालपुर १२

३.१२ सार्वजनिक सुनुवाई तथा कार्यक्रम सार्वजनिकीकरण गोष्ठिमा सहभागी

व्यक्तिहरुको नामावली यस प्रकार छन

क्र.सं.	नाम	ठेगाना
१	सुरेश प्रसाद सिंह	जि.स.स.प्रमुख महोत्तरी
२	राजेन्द्र प्रसाद यादव	ज्ञान केन्द्र प्रमुख सर्लाही
३	अशोक मण्डल	रामगोपालपुर न.पा. प्रमुख
४	शिवनाथ महतो	गौशाला न.पा. प्रमुख
५	विदुर कुमार कार्की	बर्दिबास न.पा. प्रमुख
६	रामतलेवर मडर	रामगोपालपुर न.पा पशु सेवा संयोजक
७	राजकुमार यादव	सोनमा गा.पा. अध्यक्ष
८	गंगा देवी दनवार	भंगहा न.पा उप प्रमुख
९	सिता देवी साह	रामगोपालपुर न.पा उप प्रमुख
१०	आशा लामा	गौशाला न.पा . उप प्रमुख
११	विभा देवी साह	सोनम गा.पा. उपा अध्यक्ष

१२	अशोक कुमार यादव	सोनमा गा.पा १
१३	विरबहादुर यादव	सोनमा गा.पा ४
१४	रामविनोद यादव	सोनमा गा.पा ७
१५	सुनिल यादव	औरही न.पा प्रमुख
१६	शेखअहया	माछा संघ अध्यक्ष महोत्तरी
१७	जयन्तदन भ्वा	भेटनरी अस्पताल तथा विज्ञ केन्द्र महोत्तरी
१८	कविता विष्ट	औरही न.पा ना.प्रा.स
१९	चन्द्रिका प्रसाद यादव	औरही न.पा कृषि प्राविधिक
२०	रामनारायण महतो	द पब्लिक टुडे गोशाला न.पा १
२१	अनुरा चौधरी	रामगोपालपुर न.पा अनुसन्धान साहेक
२२	जतन मण्डल	रामगोपालपुर
२३	मनिष कुमार श्रेष्ठ	गौशाला न.पा.प्रमुख को स्क्रिय सचिव
२४	तेतरी देवी दास	रामगोपालपुर

३.१३ परियोजनामा कार्यरत कर्मचारीहरुको विवरण

क्र.सं.	नाम	ठेगाना	पद	कैफियत
१	श्री राम बलम प्रसाद साह	मौलापुर न.पा ४ रौटहट	बरिष्ठ कृषि अधिकृत	
२	श्री राजीव कुमार यादव	औरही ६ महोत्तरी	कृषि अधिकृत	
३	श्री शरद प्रसाद यादव	सौनमा गा.पा.	लेखापाल	
४	श्री शत्रुधन राउत	कौडेना गा.पा. ३ ,सर्लाही	कृषि प्राविधिक	
५	श्री सुबोध कुमार अधिकारी	औरही न.पा.५ श्रीपुर ,महोत्तरी	कृषि प्राविधिक	
६	श्री अजय कुमार शर्मा	औरही गा.पा.४ धनुषा	कृषि प्राविधिक	
७	श्री संतोष कुमार महतो	ईश्वरपुर न.पा ५ ,सर्लाही	कृषि प्राविधिक	
८	श्री प्रवीन कुमार यादव	औरही न.पा.१	सव इन्जिनियर	
९	श्री लक्ष्मी साह	मुखियापटि मुसरनिया गा.पा. ३,धनुषा	कार्यालय सहयोगि	
१०	श्री विनोद साह	मुखियापटि मुसरनिया गा.पा. ३,धनुषा	कार्यालय सहयोगि	
११	श्री सरोज कुमार साह	लाक्ष्मीनिया न.पा. २ ,धनुषा	सवारी चालक	
१२	श्री मुकेश राय	हलखोरी ४ एकडारा	सारसफाई	

३.१४ कृषि इन्टरनको परिचालन अवस्था(२०७६।०७७)

ईन्टरनको नाम, थर	अध्ययन संस्थान	कार्यमूलक अनुसन्धान/ सर्वेक्षणको विषय	कार्यमूलक अनुसन्धान/ सर्वेक्षणको नतिजा
राधिका रेगमी भरतपुर ११ चितवन ९८१२२८३८९२	AFU	कृषि(तरकारी) जुकुनि फर्सि	नयाँ प्रविधिले तरकारी खेति गर्न सिके र किसानलाई पनि सिकाए ।
हरि पोडेल रुपनदेहि (कञ्चन गा.पा.)९८४६९२५१०२	AFU	माछा	नयाँ प्रविधिले रोहु,भाकुर,नैनि र टिलापिया माछा पालन गर्न सिके ।

खण्ड-४

वार्षिक प्रगति तथा अनुदान कार्यक्रमको विवरण

४.१ परियोजना कार्यान्वयन इकाईको आ.ब. २०७६।०७७ को वार्षिक प्रगति कार्यक्रम

क्र.सं	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			प्रतिवेदन अवधि सम्म यस आ. व. को प्रगति		सुचाकमा आधारित प्रमुख प्रतिफल/उपलब्धी		
				परिमाण	भार	लागत	परिमाण	भारित	परिमाण	भारित	
अ) पूँजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू											
११.३.२.५	मोटरसाइकल (सवारी साधन)	31121.00	संख्या	2.00	3.09	4.50	2.00	3.09			
११.३.७.८	ल्यापटोप खरिद	31122.00	संख्या	1.00	0.55	0.80	1.00	0.55			
११.३.७.४५३	दक्सटोप तथा पप्रिन्टर सेट खरिद	31122.00	सेट	2.00	1.37	2.00	2.00	1.37			
११.६.१३.११२	कार्यालयको लागि फर्निचर तथा फर्निशिंग खरिद	31123.00	पटक	1.00	1.37	2.00	1.00	1.37			
अ) पूँजीगत खर्चको जम्मा						6.38	9.30				
आ) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू											
तरकारी जोन											
२.६.४.२७५	उधमशिलता तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम-स्थलगत(उधमशिलता,रोजगारीमूलक/सशक्तीकरण/सीप विकास तथा तालिम तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम	22512.00	पटक	9.00	1.23	1.80	2.00	0.27			
2.6.4.282	जिल्ला स्तरीय तालिम संचालन(उद्यमशीलता ,रोजगारी मुलक / सशक्तीकरण / सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम)	22512.00	संख्या	1.00	0.55	0.80	0.00	0.00			
2.6.6.208	बजार प्रवर्द्धन तथा अन्तरक्रिया गोष्ठी(गोष्ठी तथा कार्यशाला)	22512.00	पटक	1.00	0.34	0.50	1.00	0.34			
2.7.7.35	क्रप कटिंग(अध्ययन /सर्वेक्षण/अनुसन्धान)	22522.00	पटक	45.00	0.06	0.09	45.00	0.06			

2.7.7.42	जोनमा विशिष्टिकृत बालीको जिल्लागत आधार तथ्याङ्क सहितको प्रोफाइल तयारी तथा प्रकाशन(अध्ययन /सर्वेक्षण/अनुसन्धान)	22522.00	पटक	1.00	2.06	3.00	1.00	2.06		
2.7.25.514	जोन/सुपरजोन संचालन समितिको संचालन तथा व्यवस्थापन(अन्य)	22522.00	पटक	3.00	0.41	0.60	2.00	0.28		
2.7.25.593	सहभागितात्मक उन्नत प्रविधि प्रदर्शन तथा स्थलगत तालिम(अन्य)	22522.00	पटक	5.00	0.69	1.00	5.00	0.69		
5.1.11.89	प्रतिफलमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान(अन्य)	26413.00	हेक्टर	100.00	6.86	10.00	0.00	0.00		
11.4.15.31	साना सिंचाई निर्माण तथा मर्मत सम्भार (साना सिंचाई निर्माण)(सिंचाइ प्रणालीको निर्माण)	26423.00	पटक	20.00	13.72	20.00	0.00	0.00		
11.4.15.33	थोपा सिंचाई प्रणाली जडान(सिंचाइ प्रणालीको निर्माण)	26423.00	हेक्टर	2.00	1.37	2.00	0.00	0.00		
२ माछा जोन					0.00					
2.6.4.275	उद्यमशिलता तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम-स्थलगत(उद्यमशिलता,रोजगारीमूलक/सशक्तीकरण/सीप विकास तथा तालिम तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम	22512.00	पटक	6.00	0.82	1.20	4.00	0.55		
2.6.4.282	जिल्ला स्तरीय तालिम संचालन(उद्यमशीलता ,रोजगारी मुलक / सशक्तीकरण / सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम)	22512.00	संख्या	1.00	0.55	0.80	0.00	0.00		
2.6.6.208	बजार प्रवर्द्धन तथा अन्तरक्रिया गोष्ठी(गोष्ठी तथा कार्यशाला)	22512.00	पटक	1.00	0.34	0.50	1.00	0.34		

2.7.7.42	जोनमा विशिष्टिकृत बालीको जिल्लागत आधार तथ्याङ्क सहितको प्रोफाइल तयारी तथा प्रकाशन(अध्ययन /सर्वेक्षण/अनुसन्धान)	22522.00	पटक	1.00	2.06	3.00	1.00	2.06		
2.7.25.514	जोन/सुपरजोन संचालन समितिको संचालन तथा व्यवस्थापन(अन्य)	22522.00	पटक	3.00	0.41	0.60	0.00	0.00		
2.7.25.593	सहभागितात्मक उन्नत प्रविधि प्रदर्शन तथा स्थलगत तालिम(अन्य)	22522.00	पटक	5.00	0.69	1.00	0.00	0.00		
5.1.11.89	प्रतिफलमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान(अन्य)	26413.00	हेक्टर	100.00	6.86	10.00	0.00	0.00		
38.00	परियोजना कार्यान्वयन इकाई				0.00					
१.१.१.४	राप.द्वितीय (स्थायी कर्मचारी)	21111.00	जना	1.00	4.12	6.00	1.00	4.12		
१.१.१.५	राप.तृतीय (स्थायी कर्मचारी)	21111.00	जना	2.00	7.51	10.94	2.00	7.51		
१.१.१.६	राप.अनं.प्रथम (स्थायी कर्मचारी)	21111.00	जना	2.00	6.52	9.51	2.00	6.52		
१.२.२.१	थाई खर्मचारिको महागी भत्ता	21132.00	जना'	5.00	0.82	1.20	5.00	0.82		
१.२.४.७	खरिद समिति लगायत कार्यालयमा हुने अन्य बैठक भत्ता	21134.00	पटक	6.00	0.31	0.45	6.00	0.31		
१.३.१.१	निजामती कर्मचारीहरूको पोसाक खर्च	21121.00	जना	5.00	0.34	0.50	5.00	0.34		
२.१.१.१	धारको महसुल	22111.00	पटक	200.00	0.16	0.24	200.00	0.16		
२.१.२.१	बिधुत महसुल	22111.00	पटक	400.00	0.33	0.48	400.00	0.33		
२.१.३.१	जारको पिउने पानि	22111.00	जार	30.00	0.10	0.14	30.00	0.10		
२.१.६.१	टेलीफोन महसुल	22112.00	महिना	2.00	0.33	0.48	2.00	0.33		
२.१.७.१	इमेल / इन्तेनेट/वेबसाइट महसुल	22112.00	महिना	1.00	0.25	0.36	1.00	0.25		

२.१.९.१	हुलाक/ कुरियर खर्च	22112.00	पटक	1.00	0.08	0.12	1.00	0.08		
२.२.२.२	पेट्रोल - दुइ पांग्रे	22212.00	लिट्र	240.00	0.17	0.25	240.00	0.17		
२.२.३.९	ग्यास सिलिन्डर (इन्धन - अन्य प्रयोजन)	22314.00	थान	24.00	0.29	0.42	24.00	0.29		
२.३.१.३	दोई पांग्रे सवारी साधन मर्मत खर्च	22213.00	वटा	2.00	0.21	0.30	2.00	0.21		
२.३.२.६८	मेसिनरी उपकरण मर्मत	22221.00	पटक	6.00	0.12	0.18	6.00	0.12		
२.४.१.४	कार्यालयको लागि स्तेसनारिको, टोनर तथा अन्य माल सामान	22311.00	पटक/संख्या	12.00	1.15	1.68	12.00	1.15		
२.४.१.१५	कार्यालय मसलन्द सामान खर्च	22311.00	पटक	12.00	0.82	1.20	12.00	0.82		
२.४.१२.१८	कार्यलयलाइ आव्यसक विभिन्न सामग्री छपाई	22315.00	पटक	3.00	0.21	0.30	3.00	0.21		
२.४.१३.६	कार्यालकोलागि पत्र पत्रिका तथा पुस्तक खरिद	22315.00	पटक	3.00	0.21	0.30	3.00	0.21		
२.४.१४.२	पत्रपत्रिका, रेडियोमा बिज्ञापन तथा सुचना प्रकासन	22315.00	पटक/संख्या	3.00	0.41	0.60	3.00	0.41		
२.५.३.१३४	स्थानीय स्रोत ब्यक्ति करार	22411.00	जना	1.00	1.48	2.16	1.00	1.48		
२.५.७.३	कार्यालय सहयोगी सेवा करार मा लिने	22413.00	संख्या	2.00	2.89	4.21	2.00	2.89		
२.५.७.१५	सवारी चालक करारमा लिने	22413.00	संख्या	1.00	1.65	2.41	1.00	1.65		
२.५.७.११४	कृषि प्राविधिक करारमा लिने	22413.00	जना	4.00	8.38	12.22	4.00	8.38		
२.५.१०.४	करार सेवामा कार्यरत कराम्चारिहरूको लागि पोसाक भत्ता	22419.00	जना	7.00	0.48	0.70	7.00	0.48		
2.6.4.285	संचालक समितिका पदाधिकारी, कृषि प्राविधिक र कृषकहरूको भ्रमण(उच्चमशीलता ,रोजगारी मुलक / सशक्तिकरण / सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम)	22512.00	पटक	1.00	2.40	3.50	0.00	0.00		
2.6.6.230	योजना तर्जुमा गोष्ठी(गोष्ठी तथा कार्यशाला)	22512.00	पटक	2.00	0.69	1.00	1.00	0.34		

2.7.5.15	सार्वजनिक सुनुवाई तथा कार्यक्रम सार्वजनिकीकरण(प्रचार प्रसार तथा सामाग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	22522.00	पटक	1.00	0.27	0.40	1.00	0.27		
2.7.5.233	प्रधानमन्त्री कृषि रेडियो कार्यक्रम(प्रचार प्रसार तथा सामाग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	22522.00	पटक	6.00	0.62	0.90	2.00	0.21		
2.7.5.258	परियोजना प्रचार प्रसार सामाग्री तयारि(बुकलेट, पम्पलेट प्रकासन)(प्रचार प्रसार तथा सामाग्री उत्पादन तथा प्रकासन र वितरण)	22522.00	पटक	3.00	0.62	0.90	3.00	0.62		
2.7.5.263	भिडियो डकुमेन्ट्री तयारी तथा प्रचार प्रसार(प्रचार प्रसार तथा सामाग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	22522.00	पटक	1.00	0.55	0.80	0.00	0.00		
2.7.25.499	मेला/महोत्सव सहयोग(अन्य)	22522.00	पटक	1.00	0.34	0.50	0.00	0.00		
2.7.25.639	परियोजना व्यवस्थापना इकाईको समन्वयमा जोन क्षेत्र निर्धारण कार्यक्रम(अन्य)	22522.00	पटक	1.00	0.51	0.75	1.00	0.51		
२.८.१.२६२	जोन विकास कार्यक्रम अन्तर्गत संचालन हुने क्रियाकलाप हरुको अनुगमन तथा मुल्यांकन	22611.00	पटक	12.00	2.55	3.72	12.00	2.55		
२.८.२.२३	सरुवा भ्रमण खर्च र प्रस्ससनिक भ्रमण	22612.00	पटक	10.00	1.98	2.89	10.00	1.98		
२.९.१.३	बिमा सवारी साधन	22214.00	संख्या	2.00	0.07	0.10	2.00	0.07		
२.९.४.४	सवारी साधन नवीकरण	22214.00	संख्या	2.00	0.07	0.10	0.00	0.07		
२.९.६.४	कार्यालयमा दैनिक चियापान खर्च तथा अन्य भैपरी आउने बिबिध खर्च	22711.00	महिना	12.00	0.66	0.96	12.00	0.66		
२.९.६.७	नियमित स्टाफ बैठकमा हुने चियापान खर्च	22711.00	महिना	10.00	0.21	0.30	10.00	0.21		
२.९.६.३१	संचालक समिति तथा कार्यालयमा हुने अन्य बैठकमा हुने खाजा खर्च	22711.00	पटक	20.00	0.41	0.60	20.00	0.41		
८.१.३.४	कार्यालयको घर भारा	28142.00	महिना	1.00	3.29	4.80	1.00	3.29		

आ) चालु कार्यक्रम खर्चको जम्मा				93.62	136.46		57.18		
अन्य चालु खर्च									
कुल जम्मा				१००	145.76		63.56		

लाभ लागत विश्लेषण (Cost benefit analysis)

लाभलागत अनुपात (B/C ratio) कुल आमदानीलाई कुल चल लागतले भाग गरेर प्राप्त अंक हो जसले समग्रमा व्यवसायको सम्भाव्यता देखाउँछ ।

सारांश र निष्कर्ष (Summary and conclusion)

यस परियोजना कार्यान्वयन एकाई, महोत्तरीको कार्यक्षेत्र अन्तर्गत रहेका मत्स्य कृषकहरूले कार्प जातको बहुजातिय माछापालन गर्दा कुल उत्पादन लागतको ४०% दानामा खर्च हुने र मल, भुरा, खरि, औषधि उपचार, ज्यालादारी, जग्गा भाडा, विद्युत महशुलमा क्रमशः १०%, २०%, ६%, १२%, १०%, २% खर्च हुने गरेको छ । महोत्तरी जिल्लामा बहुजातिय माछापालनमा औसतमा कुल चल लागत प्रति केजी माछा उत्पादन गर्न रु १५५.५५ पर्दछ भने औसत विक्रि मुल्य रु २५० रहेको छ जुन अनुसार लाभ लागत अनुपात (Benefit cost ratio) १.५५ पाईयो । त्यसै गरी तरकारी खेतीमा औसतमा कुल चल लागत प्रति केजी तरकारी उत्पादन गर्न रु १८।७५ पर्दछ भने औसत विक्रि मुल्य रु २० रहेको छ तरकारीको (काउली) लाभ लागत (Benefit cost ratio) १.०६ पाईयो ।

माछापालन लाभलागत सम्बन्धी प्रश्नावली

क्र.सं.	विवरण	एकाई	परिमाण	दर रु	जम्मा रकम रु
१	चालु खर्च				
१.१	मानव श्रम	जवान	३४०	५००	१७००००
१.२	पशुश्रम	दिन			०
१.३	ट्रयाक्टर	घण्टा	१०	१२०	१२०००
१.४	स्प्रेयर	घण्टा	५०	१५०	७५००

१.५	बिउ	केजी	१६००	२००	३२००००
१.६	मल (कम्पोष्ट)	केजी	१२०० ०	१.५	१८०००
१.७	मल (रसायनिक)	केजी			०
१.७.१	यूरिया	केजी	१२००	३०	३६०००
१.७.२	डी ए पी	केजी	१२००	५५	६६०००
१.७.३	कृषि चुन	केजी	४५०	८	३६००
१.७.४	फिटकिरी	केजी	२००	७०	१४०००
१.८	दाना खरी	केजी	१००० ०	४७	४७००००
१.९	वाली संरक्षण रसायनहरू				
१.९.१	किटनाशक (बायोमिथेन)	बोतल	१	१७० ०	१७००
१.९.२	ढुसीनाशक (टेक्सिमर)	बोतल	२	१७० ०	३४००
१.१०	सिंचाई व्यवस्थापन (पम्पसेट खर्च)	घण्टा			५०००
१.११	बिजुली खर्च	सरदर			१५०००
१.१२	संचालन खर्चमा ब्याज रु				५००००
२	स्थिर खर्च				५००००
२.१	जग्गा भडा	हेक्टर			६००००
२.२	जग्गाको कर	रु			

२.३	पानी महसुल	रु			
२.४	मरमत संभार	रु			९००००
२.५	औजार	रु			५०००
२.६	पानी पोखरी, ट्यांकी, पाईप	एकमु ष्ठ			
२.७	हास कट्टी	रु			
२.८	स्थिर खर्चमा ब्याज	प्रतिश त			
३	व्यवस्थापन खर्च	एकमु ष्ठ			६७००
४	कुल खर्च	रु			१४४८९० ०
	उत्पादन लागत प्रति केजी	रु			१५५.५५
५	जम्मा आमदानी (फार्म गेट)	रु			
५.१	मुख्य उत्पादन	केजी			९०००
५.२	सह उत्पादन (By product)	केजी			
५.३	कुल उत्पादन				२२५००
६	जम्मा नाफा	रु			८५००००

तरकारीको लाभलागत सम्बन्धी प्रश्नावली

क्र.सं.	विवरण	एकाई	परिमाण	दर रु	जम्मा रकम रु
१	चालु खर्च				
१.१	मानव श्रम	जवान	३७०	६००	२२२०००
१.२	पशुश्रम	दिन			०
१.३	ट्रयाक्टर	घण्टा	३०	१२००	३६०००
१.४	स्प्रेयर	घण्टा	३०	१००	३०००

१.५	बिउ	केजी	०.३	५०००	१५०००
१.६	मल (कम्पोष्ट)	केजी	२४००	०	६००००
१.७	मल (रसायनिक)	केजी			
१.७.१	यूरिया	केजी	३००	३०	९०००
१.७.२	डी ए पी	केजी	३००	६०	१८०००
१.७.३	पोटास	केजी	९०	४०	३६००
१.७.४	जिक/बोरोन	केजी			३०००
१.८	सुक्ष्म खाद्यतत्व	केजी			३०००
१.९	वाली संरक्षण रसायनहरु				
१.९.१	किटनाशक	बोतल	१	१७००	१००००
१.९.२	दुसीनाशक	बोतल	२	१७००	८०००
१.१०	सिंचाई व्यवस्थापन (पम्पसेट खर्च)	घण्टा	४५०	१००	४५०००
१.११	बिजुली खर्च	सरदर			
१.१२	संचालन खर्चमा ब्याज रु				
२	स्थिर खर्च				
२.१	जग्गा भडा	हेक्टर			
२.२	जग्गाको कर	रु			१५००
२.३	पानी महसुल	रु			
२.४	मरमत संभार	रु			
२.५	औजार	रु			१८०००

२.६	पानी पोखरी, ट्यांकी, पाईप	एकमु ष्ठ			
२.७	ह्रास कट्टी	रु			
२.८	स्थिर खर्चमा ब्याज	प्रतिश त			
३	व्यवस्थापन खर्च	एकमु ष्ठ			
४	कुल खर्च	रु			४५०१००
	उत्पादन लागत प्रति केजी	रु			१८.७५
५	जम्मा आम्दानी (फार्म गेट)	रु			
५.१	मुख्य उत्पादन	केजी			२४०००
५.२	सह उत्पादन (By product)	केजी			
५.३	कुल उत्पादन				४८००००
६	जम्मा नाफा	रु			२९०००

परियोजना निर्देशकज्यू द्वारा फिल्ड अनुगमन

नेपाल सरकार

कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय
 प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना
 परियोजना कार्यान्वयन इकाई
 महोत्तरी